

149 yaşlı milli mətbuatımız

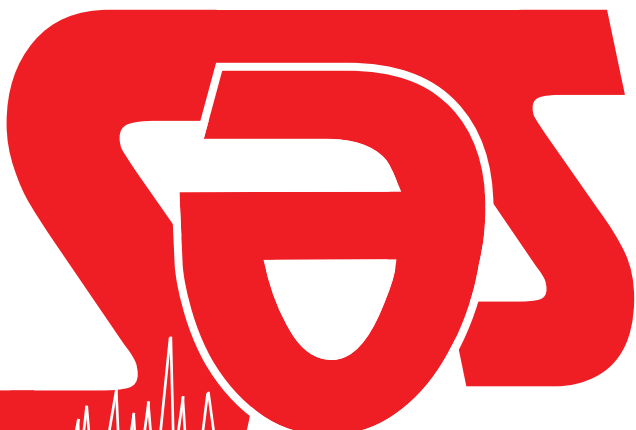

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzetdir

4

№ 128 (7053)

20 iyul 2024-cü il.
Qiyməti 60 qəpik

Azərbaycan: enerji layihələrinin etibarlı təchizatçısı!

2

Prezident İlham Əliyev: "Avropa Komissiyası Azərbaycanı enerji üzrə etibarlı tərəfdaş və ümum-Avropa qaz təchizatçısı adlandırmışdır"

Ermənistan kimə lazımdır?

9

Avropa üçün maraqlı ölkə - Azərbaycan

5

Susuz qalma təhlükəmiz var!

12

Milli medianın global məsələləri

6

Kiberhücumlardan qorunmaq üçün bunlara diqqət edin!

16

DIQQƏT: Bu hallarda işəgötürən cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir!

7

Azərbaycan: enerji layihələrinin etibarlı təchizatçısı!

Beynəlxalq münasibətlər sistemində mövqeyi getdikcə möhkəmlənən, dünya ölkələri, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığı daha da genişlənən Azərbaycan bölgədə və dünyada söz sahibi olaraq etibarlı tərəfdaşdır. İkitərəfli və çoxtərəfli münasibətləri inkişaf edir və beynəlxalq təşkilatlarda uğurla təmsil olunur. Dünyanın ikinci ən böyük təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatı, eləcə də İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər nüfuzlu təsisatların Azərbaycanla sıx əlaqələr qurmağa üstünlük verməsi əlbəttə ki, dövlətimizə etimadın, inamın ifadəsidir.

Dövlətlər arasında qarşılıqlı etimad və qonşuluq münasibətlərinin gücləndirilməsi, siyasət, ticarət və iqtisadiyyat, elm və texnologiya və digər sahələrdə effektiv əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi diqqəti cəkəndir. Regionda sülh, təhlükəsizlik və sabitliyin əldə edilməsi üçün birgə səylərin göstərilməsi, yeni siyasi və iqtisadi beynəlxalq düzənin yaradılması üçün addımların atılması müasir dövrün çağırışları olduğundan məqsəd olaraq daim diqqətdə saxlanılır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin cari ilin iyul ayı ərzində bir sıra dövlətlərə səfərləri və beynəlxalq tədbirlərdə çıxışı ölkəmizin xarici siyasətinin uğurlu göstəricisidir. Prezidentin Astana səfəri, Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində keçirdiyi görüşlər, Çinlə imzalanan strateji tərəfdaşlıq sazişi, Astanada Rusiya Prezidenti ilə görüşü, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan formatında əməkdaşlıq, BRICS-lə münasibətlərinin güclənməsi uğurlu və çoxşaxəli xarici siyasətinin göstəriciləri sırasındadır.

AZƏRBAYCAN-BÖYÜK BRİTANIYA MÜNASİBƏTLƏRİNDƏ BÖYÜK PERSPEKTİVLƏR

Azərbaycanın uğurlu çoxşaxəli xarici siyasətində əsas istiqamətlərdən birini də Böyük Britaniya ilə münasibətlər tutur. Böyük Britaniya-Azərbaycan arasında əlaqələr tarixi və strateji əhəmiyyətə malikdir. İki ölkənin münasibətləri ötən əsrin 90-cı illərinə təsadüf edir. Böyük Britaniya Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpasını tanı-

Prezident İlham Əliyev: "Avropa Komissiyası Azərbaycanı enerji üzrə etibarlı tərəfdaş və ümum-Avropa qaz təchizatçısı adlandırmışdır"

yan ilk Qərbi ölkələrindən biridir. Ötən müddətdə iki ölkə arasında əlaqələrin genişləndirilməsi baxımından yüksək tarixi nailiyyətlər əldə olunub və hazırda Azərbaycan-Böyük Britaniya münasibətləri inkişafının ən yüksək səviyyəsinə çatıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Kir Starmerin dəvəti ilə "Avropa Siyasi Birliyi" 4-cü Zirvə toplantısında iştirak etmək üçün İngiltərəyə işgüzar səfəri də ölkəmiz arasında əməkdaşlıq imkanlarının genişləndirilməsi və əlaqələrimizin daha da dərinləşdirilməsi baxımından əhəmiyyət kəsb edir. Qarşılıqlı hörmət və etimad əsasında əlaqələrimizin inkişaf etdirilməsi üçün böyük perspektivlər mövcuddur.

Böyük Britaniyanın Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə dair rəsmi mövqeyi də hər zaman beynəlxalq hüquq prinsiplərinə əsaslanıb. Tərəfdaş ölkə hər zaman Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tanıyıb. Qırx dörd günlük

Vətən müharibəsi dövründə də Böyük Britaniya obyektiv münasibət sərgiləyib.

AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATINA ƏN ÇOX İNVESTİSİYA YATIRAN ÖLKƏ

Qeyd edək ki, ölkələrimiz arasında siyasi əlaqələr müxtəlif formatlarda uğurla davam etdirilir. Belə ki, 2016-cı ildən etibarən Xarici İşlər nazirlikləri arasında strateji dialoqun iclasları keçirilir. Həmçinin 1997-ci ildə Milli Məclisdə Böyük Britaniya ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu, Birləşmiş Krallıq parlamentində isə 2014-cü ildə Azərbaycan üzrə parlament qrupu (All Party Parliamentary Group on Azerbaijan) təsis edilib. Bu qrupların birgə fəaliyyəti nəticəsində iki ölkənin parlament üzvləri arasında işçi əlaqələr yaradılıb, qarşılıqlı səfərlər həyata keçirilib.

İki ölkə arasında siyasi münasibətlərimizin yüksək səviyyədə olması iqtisadi münasibətlərə də müsbət təsirini göstərmişdir. Böyük Britaniya Azərbaycan iqtisadiyyatına ən çox investisiya yatırın ölkədir. Bu ölkə 2023-cü

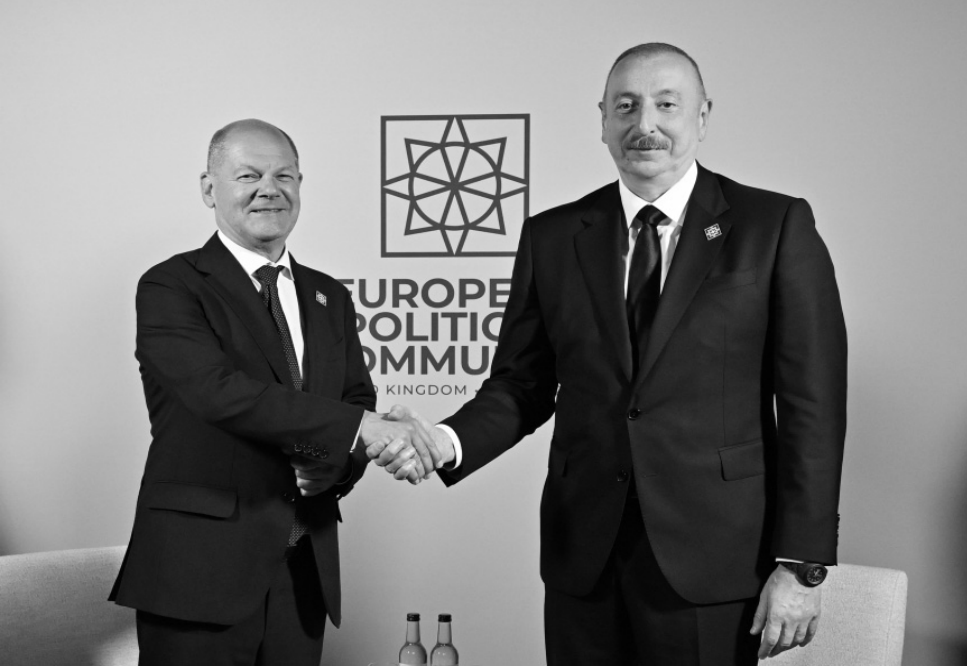
ilin sonunadək Azərbaycan iqtisadiyyatına ümumilikdə 83 milyard dollar sərmayə qoyub. 2023-cü ildə Azərbaycan ilə Böyük Britaniya arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi 790 milyon dollardan çox olub. Cari ilin yanvar-may aylarında isə ticarət dövriyyəsinin həcmi 140 milyon ABŞ dollarından artıq olub ki, bu da 2023-cü ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 10 faizdən çoxdur.

"İXRACIN YARIDAN ÇOXU AVROPAYA GEDİR"

"Enerji sahəsində Bakıda müəyyənləşdirdiyimiz strateji tərəfdaşlıq bizim Avropaya qaz təchizatımızın 2027-ci ilin sonuna qədər ikiqat artırılmasını nəzərdə tutur. Biz bu hədəfə doğru irəliləyirik". Bu fikirləri Prezident İlham Əliyev iyulun 18-də Oksfordda "Avropa Siyasi Birliyi"-nin 4-cü Zirvə toplantısı çərçivəsində keçirilən "Enerji və bağlantı" mövzusunda dəyirmi masada çıxışı zamanı bildiriş: "2021-ci ildə Avropa qitəsinə bizim qaz təchizatımız ildə 8 milyard kubmetr təşkil edirdisə, bu il bu göstərici 13 milyard kubmetrə yaxın olacaq. 2021-ci ildə ümumi ixrac 18 milyard kubmetr təşkil edirdisə, bu il bu göstərici 25 milyard kubmetr olacaq. İxracın yarımından çoxu Avropaya gedir".

Ardı Səh. 3

Azərbaycan: enerji layihələrinin etibarlı təchizatçısı!

Əvvəli-Səh-2

Ölkələrimiz arasında alternativ enerji sahəsində də uğurlu əməkdaşlıq qurulub. 2018-ci ildə Energetika Nazirliyi ilə BP şirkəti arasında "Bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb. 2021-ci il mayın 20-də "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Beynəlxalq Ticarət Departamenti arasında təmiz enerjiyə keçid sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb. Sənəddə iki ölkə arasında enerji məsələlərində, o cümlədən bərpaulunan enerji, enerji səmərəliliyi, aşağıkarbonlu texnologiyalar, liberal enerji bazarına keçid və elektrik şəbəkələri kimi sahələrdə əməkdaşlıq və iqlim dəyişikliyi probleminin həlli imkanlarının araşdırılması nəzərdə tutulur.

AZƏRBAYCAN SLOVENİYA BAZARINA DAXİL OLACAQ

Cənab Prezident çıxışında Azərbaycanın təbii qazının səkkiz ölkənin aldığı qeyd edərək onlardan beşinin - Bolqarıstan, Yunanıstan, İtaliya, Macarıstan və Rumıniyanın Avropa İttifaqının üzvü olduğunu bildirib: "İkisi İttifaqa daxil olmaq üçün namizəd ölkədir - Gürcüstan və Serbiya, eləcə də Türkiyə. Sessiyadan əvvəl cənab Baş nazirle müzakirə etdik ki, dünən Sloveniya-Azərbaycan qaz əməkdaşlığı istiqamətində mühüm hadisə baş verdi. Ümid edirik ki, biz bir neçə aya Sloveniya bazarına daxil ola biləcəyik. İndi Avropa interkonnektor layihələri icra olunduqca Azərbaycan qazının daha çox Avropa ölkəsinə ixrac edilməsi üçün əlavə imkanlar olacaq".

Ölkələrimizin iqtisadi əlaqələrində neft-qaz sahəsində əməkdaşlıq mühüm yer tutur. BP Azərbaycanın neft-qaz sektorunda çalışan əsas Britaniya şirkətidir. Şirkət Azərbaycanın neft-qaz sektorunun inkişafına və modernləşdirilməsinə mühüm töhfələr verməklə enerji sektorunda ölkəmizin əsas tərəfdaşı qismində çıxış edir. BP "Azəri-Çıraq-Günəşli", "Şahdəniz" layihələrinin operatoru, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum təbii qaz kəmərlərinin,

Cənub Qaz Dəhlizinin komponentləri olan Cənubi Qafqaz boru kəmərinin, TANAP, TAP kimi irimiqyaslı layihələrin əsas sərmayədarlarından biridir. BP Azərbaycanda ən böyük xarici investordur. 1994-cü ilin sentyabrında "Əsrin müqaviləsi" imzalandığı vaxtdan etibarən SOCAR və BP arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlıq qurulub və 2017-ci il sentyabrın 14-də SOCAR və BP arasında Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlarının 2050-ci ilədək işlənilməsinə nəzərdə tutan yeni saziş imzalanıb. Sazişin imzalanması Azərbaycan-Britaniya əməkdaşlığında növbəti tarixi hadisədir. Bu saziş ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin möhkəmliyinin, qarşılıqlı etimadın və faydalı investisiya layihələrinin uğurlu təzahürüdür.

"BİZİM RESURSLARIMIZ VƏ İNFRASTRUKTURUMUZ VAR"

"Avropa Komissiyası Azərbaycanı enerji üzrə etibarlı tərəfdaş və ümum-Avropa qaz təchizatçısı adlandırmışdır. Bu, çox böyük məsuliyyətdir və əlbəttə ki, biz yalnız Avropaya 2027-ci ilə qədər ildə 20 milyard kubmetr qazla təchiz etmək üzrə öz öhdəliyimizi yerinə yetirmək üçün əlimizdən gələ-

ni etməyə çalışırıq", - deyən Prezident bildirib ki, bu, bizim hədəfimizdir: "Bizim resurslarımız və infrastrukturumuz var. Yeni tərəfdaşlarla, əsasən Sloveniya və Slovakiya ilə danışıqlar prosesini sürətləndirməliyik, həmçinin mövcud bazarlara qaz təchizatımızın artırılması üzərində çalışmalıyıq. Çünki bizim İtaliyaya təchizatımız 9 milyard kubmetrdirsə, İtaliyaya bizdən 20 milyard kubmetr qaz lazımdır. Bu, sadəcə, qazımıza olan tələbatın bir nümunəsidir. Digər bir məqam isə qazın yanacağı və onun müəyyən demonizasiyası ilə bağlıdır".

"CƏNUB QAZ DƏHLİZİ İSTİSMARA VERİLDİKDƏN SONRA BİZ DƏRHAL AVROPAYA TƏCHİZATA BAŞLADIQ"

Avropa və Asiyanın qovşağında çox əlverişli coğrafi mövqeydə yerləşən Azərbaycan zəngin neft və qaz ehtiyatlarına malikdir. Bu gün beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş imici qazanmış Azərbaycan Respublikası özünün enerji ehtiyatlarından çox səmərəli şəkildə istifadə edir. Ölkəmiz milli maraqlara müvafiq olaraq həyata keçirilən pragmatik siyasət nəticəsində miqyasına görə regional, əhəmiyyətinə görə isə global xarakterli transmilli layihələrin iştirakçısıdır. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycanın

iştirakı olmadan bu gün regionda heç bir layihə gerçəkləşdirilə bilməz. Odur ki, ölkəmizin enerji siyasəti regionda təhlükəsizliyin möhkəmlənməsində, sülhün bərqərar olunmasında xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan enerji ehtiyatlarının ixracında dünyanın aparıcı dövlətləri tərəfindən etibarlı bir strateji tərəfdaş kimi qiymətləndirilir. Müstəqil enerji siyasəti ölkəmizin beynəlxalq arenadakı mövqeyini, həmçinin Cənubi Qafqazın geostrateji təhlükəsizliyini daha da gücləndirir. "Bizim enerji layihələrinə gəlincə, Azərbaycan etibarlı təchizatçı olub. Demək olar ki, 20 il ərzində biz tarixdə ilk dəfə olaraq Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən kəmə təşəbbüsü ilə çıxış etdik və qonşularımızla birlikdə onu istismara verdik" - deyə bildiren Prezident diqqətə çatdırıb ki, indi biz Aralıq dənizində Türkiyənin Ceyhan limanından neftimizi müxtəlif təyinat nöqtələrinə, o cümlədən Azərbaycanın xam neftindən əhəmiyyətli dərəcədə asılı olan çox həssas nöqtələrə neql edirik: "Bezi ölkələrdə

Azərbaycan xam neftinin istehlakı onların tələbatının 50 və ya daha çox faizini təşkil edir. Üç ildən artıqdır ki, biz mühüm qaz təchizatçısına çevrilmişik. Bizim qaz kəmərimiz - Cənub Qaz Dəhlizi 2020-ci il dekabrın 31-də istismara verilib. Sözsüz ki, müqavilələr bundan əvvəl imzalanmışdı və biz avropalı tərəfdaşlarımızı dərhal təchiz etməyə başladığımızı. Bundan əvvəl bizim tərəfdaşlarımız yalnız Gürcüstan və Türkiyə idi. Beləliklə, qismən Adriatik dənizinin dibi ilə uzanan 3500 kilometrlik inteqrasiya edilmiş boru kəməri sistemi - Cənub Qaz Dəhlizi istismara verildikdən sonra biz dərhal Avropaya təchizata başladığımızı".

İndi Azərbaycan öz enerji təhlükəsizliyini tam şəkildə təmin edir və bir çox ölkələrin, o cümlədən Avropa İttifaqının üzvlərinin də enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında fəal rol oynayır. Bu gün beynəlxalq aləmdə güclü iqtisadiyyata, müstəqil siyasətə malik Azərbaycan dünyaya həm də, neft, qaz, elektrik enerjisi, neft - kimya məhsulları ixrac edir. Dünyada sülhsevər ölkə kimi tanınan müstəqil Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu günbəgün artır, tərəfdaşlarının sayı çoxalır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Azərbaycan milli maarifçilik hərəkatının banilərindən biri, təbiətşünas-alim Həsən bəy Zərdabi böyük ziyalı, vətənpərvərlik göstərərək əslərə qovuşacaq bir yeniliyə, ilk imza atdı və milli mətbuatımızın təməlini qoyan "Əkinçi" qəzetinin ilk nömrəsi nəşr olundu. Bu ölkə həyatında böyük əks-səda doğurdu.

Hünər, cəsarət tələb edən bir zamanda təqibləri gözüne almayan ziyalının görkəmli simalar məsləkdaşı, silahdaşı oldu. Bu adlar sırasında imzası Azərbaycan ictimai-mədəni mühitinə yaxşı tanış olan insanlar - Seyid Əzim Şirvani, Nəcəf bəy Vəzirov kimi simalar var idi. Dövrünün görkəmli maarifçiləri olan bu və ya digər şəxsiyyətlər "Əkinçi" qəzetinin səhifələrində maarifçi və demokratik ideyalarını təbliğ edərək, ictimai-siyasi və bədii fikrin inkişafına təsir edəcəklər məqalələrlə çıxış edirdilər. Azərbaycan publisisti, pedaqoq, maarifçi-demokrat, təbiətşünas alim Zərdabi bütün həyatını xalqın maariflənməsinə, onun elmi biliklərə yiyələnməsinə həsr etmişdir. O, məqsədinə çatmaq üçün ısrarlı olaraq mücadilə edirdi. Təbii ki, Həsən bəy Zərdabinin gördüyü işlərin hamısı millətin tərəqqisi naminə idi. Hər addımında vətənpərvərlik özünün biruzə verirdi. Əlbəttə ki, mətbuatın olması o dövr üçün zəruri idi. O ana dilində qəzet nəşr etmək fikrinə hələ Qubada, mahal məhkəməsinin katibi işlədiyi dövrdə gəlmişdi. Çar Rusiyasında 1865-ci ildə qəbul olunmuş "Senzura haqqında qəti qanun"dan sonra mətbuatda nəşrin qeydə alınması və çapı olduqca çətin iş idi. Lakin çar idarələrindəki süründürməçilik, hərəmərclik Zərdabinin qəzet nəşr etmək arzusunu uzun müddət çin olmağa qoymadı.

Qəzetin nəşrinə 1875-ci ildə icazə verildi və iyul ayının 22-də "Əkinçi"nin ilk sayı işıq üzü gördü. Bu tarixdən etibarən Azərbaycanda milli dövrü mətbuatın əsası qoyuldu. Cəhalətə və mövhumata ağır zərbə vurmaq, xalq maarifçilik aşılamaq, ana dilində qəzet oxumaq missiyasını üzərinə götürən Zərdabinin məsləkdaşları qarşılıqları olduqca məsuliyyətli vəzifə qoydular. "Əkinçi"nin ilk nömrəsində Zərdabi "Daxiliyyə", "Əkin və ziraət", "Elmi xəbərlər", "Tazə xəbərlər" bölmələrini olacağını yazırdı. "Əkinçi" xalq cəhalətdən, fanatizmdən uzaqlaşdırmaq, onlara hüquqlarını anlatmaq, xalqın savadlanmasına kömək məqsədi ilə misilsiz işlər görürdü. Məlum olduğu kimi, qəzetin cəmi 56 sayı işıq üzü gördü və qəzet ayda iki dəfə 300-400 tirajla nəşr edildi. Cəmi 2 il fəaliyyət göstərsə də, xalqımızın mədəniyyət tarixində

böyük ad qoyan "Əkinçi" qəzeti Azərbaycan tarixinə yazılan şərəfli səhifələrdən biridir.

AZƏRBAYCAN DİLİNİN SAFLIĞI UĞRUNDA MÜBARİZƏ

1877-ci ildə "Əkinçi" qəzeti bağlandıqdan sonra müxtəlif səylər göstərilməsinə baxmayaraq, ölkəmizdə bir müddət azərbaycanca mətbu orqan nəşr edilmişdi. Ölkədə cərəyan edən ictimai proseslər və cari məsələlər bir müddət yerli rusdillə mətbuatda öz əksini tapırdı. Bakıda rus dilində çıxan ilk qəzet isə, birinci nömrəsi 1871-ci ilin mart ayında işıq üzü gören "Bakinski listok" olmuşdur. 1876-cı ildə ikinci rusdillə qəzet "Bakinskiye izvestiya" nəşrə başlamışdır. Çox keçmir ki, 1879-cu ildə Hacı Səid Əfəndi Ünsizadə Tiflisdə "Ziyayi-Qafqaziyyə" qəzetini çıxarmağa nail olur. Qəzetin cəmi 104 nömrəsi çıxdıqdan sonra 1880-ci ildə, o, çapını dayandırır. 1883-1891-ci illərdə Tiflisdə "Əkinçi" üslubunu davam etdirən "Kəşkül" qəzeti və jurnalı işıq üzü gördü. XX əsrdə isə, Azərbaycan dilində çıxan qəzet Məmmədəğa Şaxtaxtinskiyin 1903-cü ildə Tiflisdə buraxdığı ictimai-siyasi, iqtisadi, elmi, ədəbi "Şərqi-rus" qəzeti olmuşdu. Cəlil Məmmədquluzadənin təşəbbüsü, redaktorluğu və nəşirliyi ilə 1906-cı il aprelin 7-də Tiflisdə həftəlik illüstrasiyalı ilk Azərbaycan satirik jurnalı - "Molla Nəsrəddin" işıq üzü gördü. Mütərəqqi ideyaların qarçısı olan "Molla Nəsrəddin" jurnalı müstəmləkəçilik siyasətini, geriliyi, mövhumatı amansız satira atəşinə tutur, Azərbaycan dilinin saflığı uğrunda ardıcıl mübarizə aparırdı. Bütün təqib və təzyiqlərə baxmayaraq, "Molla Nəsrəddin" in haqq səsi, çox keçmədən, Qafqazın hüdudlarını aşdı Rusiyada, türk ələmində, bütün Yaxın və Orta Şərqdə eşidildi.

Azərbaycanın 1918-ci il mayın 28-də öz müstəqilliyini qazanmasında milli mətbuatın da mühüm rolunu qeyd etməliyik. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bütün xadimlərinin həm bir lider kimi formalaşmasında, həm də onların siyasi fəaliyyətinin gerçəkləşdirilməsində mətbuatın misilsiz xidmətləri vardır. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə ümummilli platformadan çıxış edən "Azərbaycan" qəzetinin dahi Üzeyir bəy Hacıbəyli tərəfindən

149 yaşlı milli mətbuatımız

nəşr edilməsi ictimai-siyasi proseslərin milli mədəniyyətin inkişafı ilə nə qədər bağlı olduğunu ən bariz nümunəsidir.

Azərbaycan mətbuatının xronoloji ardıcılığına nəzər salsaq görərik ki, 1920-ci ildə Azərbaycanda Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra 1921-ci ildə "Maarif" və "Qırmızı günəş", 1923-cü ildə "Gənc pioner", 1927-ci ildə "Pioner" jurnalları, "Azərbaycan pioneri" qəzeti və s. mətbuat orqanları nəşr edilir. 1923-cü il ildə Bakıda Şərq qadınlarının, xüsusilə, Azərbaycan qadınlarını ictimai-siyasi həyata alışdırmaq məqsədilə aylıq, ədəbi, ictimai və siyasi jurnal olan "Şərq qadını" nəşr olunub. 1938-ci ildən "Şərq qadını", "Azərbaycan qadını" adı ilə nəşr olunmağa başlayıb. 1934-cü il sentyabrın 2-də "Kommunist maarifi" qəzeti nəşrə başladı. 1938-ci ildə adı dəyişdirilərək, "Müəllim qəzeti" adlandırıldı. Sonrakı illərdə "Ədəbiyyat", "Azərbaycan pioneri", "Kirpi" jurnalı, "Bakı" və s. qəzetləri meydana gəldi.

MÜSTƏQİLLİK DƏYƏRLƏRİNİN TƏBLİGATÇISI

Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra, həyatın bir çox sahələrində olduğu kimi, mətbuatın inkişafında da dönüş yaranı, siyasi plüralizm və söz azadlığını təmin etmək üçün mühüm işlər həyata keçirildi. Azərbaycan mətbuatının sürətli inkişafı respublikamızda dünya standartlarına cavab verən müstəqil kütləvi informasiya vasitələrinin yaranmasına gətirib çıxardı. Azərbaycan müstəqilliyini qazandıqdan sonra yeni demokratik mətbuatımız azadlıq və müstəqillik dəyərlərinin təbliğatçısına çevrildi. 1993-cü ildən başlayaraq, KİV-in inkişafında əldə olunmuş nailiyyətlər Ümummilli Lider Heydər Əliyevin bu sahəyə müstəsna diqqət və qayğısı nəticəsində, gerçəkləşdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin milli mətbuata olan münasibəti və qayğısı nəticəsində formalaşma və inkişaf prosesində bir sıra təbii və süni maneələrlə üzlənmiş azad, demokratik mətbuatımız cəmiyyətin operativ, obyektiv informasiyaya tələbatını cavablandırmağa nail oldu. "Jurnalistlərin dostu" adını qazanmış Ulu Öndər Heydər Əliyev, ölkəmiz müharibə şəraitində yaşasa da, böyük cəsarətlə əvvəlcə hərbi senzuranı, 1998-ci ilin avqustunda isə, bütövlükdə, KİV üzərində dövlət senzurasını ləğv etdi. Heydər Əliyevin 1998-ci il 16 avqust tarixli "Azərbaycan Respublikasında söz, düşüncə və informasiya azadlığının təmin edilməsi tədbirləri haqqında" Fərmanı ilə ölkədə kütləvi informasiya vasitələri üzərində senzura ləğv edildi. Bu Fərman kütləvi informasiya vasitələrinin sürətli inkişafına ciddi təkən verdi.

MƏTBUATIMIZA DÖVLƏT DƏSTƏYİ

Bu gün hərtərəfli inkişaf edən

Azərbaycanın inkişaf dinamikası milli informasiya resurslarından da yan keçməyib, onların ümumdünya informasiya şəbəkəsindəki çəkisini artırıb və rəqabət qabiliyyətini yüksəldib. Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti Cənab İlham Əliyev söz və mətbuat azadlıqlarının inkişafını respublikanın demokratikləşməsi prosesinin vacib amili kimi dəyərləndirir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin səyləri ilə qəzet-jurnalların maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti üçün əlverişli şərait yaradılıb, onların borcları ləğv edilib. 2005-ci il 21 iyul tarixində "Azərbaycan mətbuat işçilərinin təltif edilməsi haqqında", "Azərbaycan mətbuat işçilərinə fəxri adların verilməsi haqqında", habelə, "Kütləvi informasiya vasitələrinə maliyyə yardımını göstərilməsi haqqında" sərəncamların imzalanması jurnalistlərin əməyinə yüksək qiymətdir. Prezident İlham Əliyevin 2008-ci il 31 iyul tarixli "Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinə birdəfəlik maliyyə yardımını göstərilməsi haqqında", eləcə də, "Azərbaycan Respublikasında kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafına dövlət dəstəyi konsepsiyasının təsdiq edilməsi haqqında" sərəncamları isə, təsdiqləyib ki, ölkəmizdə mətbuata göstərilən dövlət qayğısı davamlı və sistemli səciyyə daşıyır. Dövlət başçısının 2009-cu il 3 aprel tarixli "Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun yaradılması haqqında" Sərəncamı da, məhz konsepsiyada əksini tapmış məsələlərin praktik surətdə gerçəkləşdirilməsi baxımından, mühüm əhəmiyyət kəsb etmiş oldu. Əgər bu gün mətbuata göstərilən yüksək diqqət və qayğıdan söz açırsaq, jurnalistlərin mənzil probleminin həlli üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Ehtiyat Fondundan vəsaitin ayrılmasını da qeyd etməliyik. Dövlət başçısının "Azərbaycan mətbuat işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi haqqında" 2010-cu il 22 iyul tarixli Sərəncamı ilə jurnalistlər üçün yaşayış binasının tikilməsi dövlətimizin yüksək diqqət və qayğısının əyani təsdiqidir. Jurnalistlər üçün 156 mənzildən ibarət 17 mərtəbəli bina inşa olundu. Daha sonra dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş Prezidentin Ehtiyat Fondundan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduna maliyyə vəsaitinin ayrılması nəticəsində 255 mənzilli ikinci bir bina da istifadəyə verildi. Bütün bunların nəticəsidir ki, Prezident İlham Əliyev 2017-ci ildə də "Jurnalistlərin dostu" mükafatına layiq görüldü. Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycanda kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafı, jurnalistlərin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması hər zaman

Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzindədir.

MODERNLƏŞƏN İNFORMASIYA MÜHİTİ

Azərbaycan dövləti tərəfindən hər zaman azad söz, azad mətbuat problemlərini həlli istiqamətində addımlar atılır. Azərbaycan Respublikasında medianın inkişafının dəstəklənməsi, bu sahədə institusional quruculuq işlərinin davam etdirilməsi, yeni informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının və innovasiyaların tətbiqinin stimullaşdırılması məqsədilə Dövlət başçısının Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun əsasında "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi" publik hüquqi şəxs yaradıldı. Bu gün informasiya mühiti gündən-günə modernləşir, qabaqcıl texnologiyalar həyatımıza daxil olur. Belə bir zamanda mətbuatımızın qarşısında cəmiyyəti daha obyektiv, daha peşəkarlıqla məlumatlandırmaq kimi məsuliyyətli vəzifə dayanır.

Göründüyü kimi, Azərbaycan dövləti azad söz, azad mətbuat problemlərini, tam mənada, həll etməyi qarşıya məqsəd qoyaraq, bu istiqamətdə zəruri addımlar atır.

Milli özünüdərk bərqərar olmasında, vətənpərvərlik hisslərinin aşılmasında, milli və ümumbəşəri dəyərlərin təbliğində müstəsna rol oynayan Azərbaycan mətbuatı xalqımızın azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsinə töhfəsini vermişdir.

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında mətbuatın rolunu da xüsusi qeyd etməliyik. Ən qaynar nöqtələrdə biz mətbuat işçilərinin səsinə eşidik. Düzgün və qərəzsiz informasiyaları dünyaya yaymış oldular. Erməni terroru, təcavüzkar siyasəti qələmə alındı, reportajlar yayımlandı. Peşəkar mətbuat öz sözünü demiş oldu. Erməni lobbisinin Azərbaycana qarşı qərəzli fəaliyyətdə olduğu bir zamanda, Azərbaycan həqiqətləri olduğu kimi dünyaya çatdırıldı, erməni terrorizmi faktlar əsasında ifşa olundu. Anti-Azərbaycan kampaniyasına qarşı mübarizədə bütün güc və iradələr birləşdi. Postmüharibə dövründə də bu iş davam etməkdədir. Azərbaycan mediası bu gün də dövlətimizin başçısı, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin artıq tarixə qovuşmuş Qarabağ münafiqəsi ilə bağlı səsləndirdiyi hər bir fikri, hər bir bəyanatı, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdəki vəziyyət barədə həqiqətlərin ölkə və dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayır. Bu gün artıq mətbuatımızın 149-cu ildönümünü qeyd edirik.

Bayramınız mübarək, əziz mətbuat işçiləri!

Zümrüd BAYRAMOVA

Avropa üçün maraqlı ölkə - Azərbaycan

Avropa İttifaqının enerji təhlükəsizliyində yeni çağırışlar daha etibarlı tərəfdaşların əldə edilməsini zərurətə çevirib. Əsas diqqət enerji müstəqilliyinə nail olmaqdır. Rusiya-Ukrayna müharibəsi qlobal miqyasda enerji təhlükəsizliyində böhran yaradıb və "Qoca qitə"də enerji problemini dərinləşdirib. Buna təkcə Ukrayna ilə müharibə aparan Rusiya yox, Qərbi ölkələri tərəfindən bu ölkəyə tətbiq edilən sanksiyalar da səbəb olub. Avropada qaz qıtlığının səbəbini Rusiyadan gələn kəmərlərdə yaradılan əngəllər, məhdudiyyətlərdir. Məlumdur ki, Avropanın əksər ölkələri enerji baxımından xüsusilə Rusiyadan asılıdır. Müharibə və sanksiyaların yaratdığı maneələr Azərbaycanın strateji əhəmiyyətini daha da artır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Kir Starmerin dəvəti ilə "Avropa Siyasi Birliyi" 4-cü Zirvə toplantısında çıxışı zamanı səsləndirdiyi fikirlər və təkliflər də bunu təsdiqləyir. Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olması bu məsələdə münasibətlərin daha böyük uğurlar əldə etməsinə imkan yaradır. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan etibarlı tərəfdaş olduğunu artıq sübut edib: "Bizim sözüümüz imzamız qədr dəyərlidir. Əminəm ki, qarşıma qoyduğumuz bütün planlar həyata keçiriləcəkdir, çünki təkcə keçən ilin göstəriciləri bunun sübutudur". Bu gün Avropaya Azərbaycan və Əlcəzairdən borular vasitəsilə qaz idxalı artır. Lakin bu, hələlik yetərli deyil, amma daxili infrastrukturunu genişləndirmək üçün növbəti addımlar atmalıdır. Rusiya qazından asılılığımızı aradan qaldırmağı hədəfləyən Avropa Azərbaycanla enerji keçidi məsələsində də yaxından əməkdaşlıq etmək niyyətindədir. Bir sıra Avropa İttifaqı ölkələrinin Azərbaycanın enerji resuslarına marağı getdikcə artır. Onlar hesab edir ki, xüsusilə müharibə fonunda Rusiyaya tətbiq edilən sanksiyalar nəticəsində bu ölkədən Aİ-na qaz ixracının dayandırılması Azərbaycanın qazına tələbatı artırır. Aİ ölkələrinə - Yunanıstan, Bolqarıstan və İtaliyaya qaz ixracı ilə yanaşı, Azərbaycan Gürcüstanı və Türkiyəyə də mavi yanacaq tədarük edir. 2023-cü ildə Azərbaycan Avropa bazarında 11,8 milyard kub metr qaz satıb. 2024-cü ildə bu həcm 12 milyard kub metr olacağı gözlənilir. 2027-ci ildə isə Cənub Qaz Dəhlizi iki etap genişləndirildikdən sonra həcm 20 milyard kub metrə artacağı proqnozlaşdırılır. Azərbaycanın təbii qazını səkkiz ölkə alır, onlardan beşi - Bolqarıstan, Yunanıstan, İtaliya, Macarıstan və Rumıniya Avropa İttifaqının üzvüdür. İkisi İttifaqa daxil

olmaq üçün namizəd ölkədir - Gürcüstan və Serbiya, eləcə də Türkiyədir. Avropa inter-konnektor layihələri icra olunduqca Azərbaycan qazının daha çox Avropa ölkəsinə ixrac edilməsi üçün əlavə imkanlar olacaq.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Baş naziri Kir Starmerin dəvəti ilə "Avropa Siyasi Birliyi" 4-cü Zirvə toplantısında iştirak etmək üçün İngiltərədə işgüzar səfərdə olub. Dövlətimizin başçısı toplantı çərçivəsində bir sıra ölkələrin dövlət və hökumət başçıları ilə görüşlər keçirib. Lüksemburq Böyük Hersoqluğunun Baş naziri Lyuk Friden, İsveçrə Prezidenti Viola Amherd, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban, NATO-nun keçmiş baş katibi Stoltonberq, Litva Respublikasının Prezidenti Gitanas Nausėda, Almaniyada Federativ Respublikasının Kansleri Olaf Şoltz və digər dövlət başçıları və Sammit iştirakçıları ilə də söhbət edib. Görüşdə ölkələrimiz arasında ikitərəfli əlaqələr, regional proseslərə münasibətdə balanslı siyasətin və bütün tərəflərin mövqeyinə hörmətlə yanaşılmasının önəmi qeyd edilib, ölkələrimiz arasında qarşılıqlı hörmət və etimad əsasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsi üçün böyük perspektivlərin olduğu vurğulanıb.

Söhbət zamanı Azərbaycanın Avropa İttifaqı və İttifaqa üzv ölkələr ilə çox yaxın əlaqələrə malik olduğu qeyd edilib. Avropa Siyasi Birliyi platformasının müzakirələrin

aparılması üçün vacib məkan olduğu bildirilib. Görüşdə Azərbaycanın COP29-a ev sahibliyi etməsinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Macarıstanın Baş naziri ilə görüşdə onun Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıları qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Şuşaya səfəri və bu çərçivədə keçirilən görüşlər məmnunluqla xatırlanıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvə toplantısı çərçivəsində "Enerji və bağlantı" mövzusunda dəyirmi masada iştirak edib. Prezident İlham Əliyev çıxışında qeyd edib ki, enerji sahəsində Bakıda müəyyənləşdirilən strateji tərəfdaşlıq Azərbaycanın Avropaya qaz təchizatımızın 2027-ci ilin sonuna qədər ikiqat artırılmasını nəzərdə tutur: "Enerji layihələrində Azərbaycan etibarlı təchizatçı olub. Demək olar ki, 20 il ərzində biz tarixdə ilk dəfə olaraq Xəzər

Bu gün II Şuşa Qlobal Media Forumu keçiriləcək

İyulun 20-22-də "Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə" mövzusunda II Şuşa Qlobal Media Forumu keçiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, müasir informasiya mühitində dezinformasiyanın sürətlə yayılması inkişaf və qlobal sabitlik üçün ən əsas təhdidlərdən biri hesab edilə bilər. Texnologiyaların hər bir sahə üçün yaratdığı bir çox imkanlarla yanaşı, məlumat həcmi və kanallarının artması həm düzgün məlumatlandırma sistemlərinin formalaşdırılması, həm də istehlakçıların etibarlı məlumatı müəyyən etməsi ilə bağlı yeni yanaşma, alət və mexanizmləri gündəmə gətirir.

Forum çərçivəsində "Təsirin qiymətləndirilməsi: Dezinformasiyanın əhatə dairəsini müəyyənləşdirmək", "Dezinformasiyaya qarşı daha davamlı cəmiyyət qurmaq üçün siyasət və təşəbbüslər", "Süni intellektin reallığa, mediaya və dezinformasiyaya təsiri: Media savadlığının təşviqi" və "İqlim hərəkəti və media" mövzularında dörd panel sessiya təşkil olunacaq. Panel sessiyalarda müxtəlif ölkələrdən olan rəsmilər, media və vətəndaş cəmiyyəti, dövlət və biznes nümayəndə

dələri, beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri və media ekspertləri ətraflı fikir və təcrübə mübadiləsi aparacaqlar.

Bununla yanaşı, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər və hazırlıq işləri, ölkə səviyyəsində iqlim dəyişikliyinə təsirləri ilə aparılan mübarizə, azad edilmiş ərazilərdə bərpa və yenidənqurma prosesində sərgilənən dayanıqlı yaşama barədə məlumat veriləcək.

Qeyd edək ki, 50-ə yaxın ölkədən 150-dən çox xarici qonağın, o cümlədən 30-ə yaxın ölkənin informasiya agentliyi, 3 beynəlxalq təşkilat və 82 media qurumunun qatılacağı Forum iştirakçıları üçün birgə müzakirə və hərəkət platforması rolunu oynayacaq.

Xatırladaq ki, I Şuşa Qlobal Media Forumu ötən il iyulun 21-23-də keçirilib. "4-cü Sənaye inqilabı dövründə yeni media" mövzusunda I Media Forumunun açılış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iştirak edib. Dövlətimizin başçısı açılış mərasimində çıxış edib və sualları cavablandırıb.

dənizini Aralıq dənizi ilə birləşdirən kəmərlər təşəbbüsü ilə çıxış etdik və qonşularımızla

Bakı Enerji Forumunda çıxışı zamanı Avropa Komissiyasının Enerji Platformasının İşçi

birlikdə onu istismara verdik. İndi biz Aralıq dənizində Türkiyənin Ceyhan limanından neftimizi müxtəlif təyinat nöqtələrinə, o cümlədən Azərbaycanın xam neftindən əhəmiyyətli dərəcədə asılı olan çox həssas nöqtələrə nəql edirik. Bəzi ölkələrdə Azərbaycan xam neftinin istehlakı onların tələbatının 50 və ya daha çox faizini təşkil edir. Üç ildən artıqdır ki, biz mühüm qaz təchizatçısına çevrilmişik. Bizim qaz kəmərimiz - Cənub Qaz Dəhlizi 2020-ci il dekabrın 31-də istismara verilib. Sözsüz ki, müqavilələr bundan əvvəl imzalanmışdı və biz avropalı tərəfdaşlarımızı dərhal təchiz etməyə başladırıq. Bundan əvvəl bizim tərəfdaşlarımız yalnız Gürcüstan və Türkiyə idi. Beləliklə, qismən Adriatik dənizinin dibi ilə uzanan 3500 kilometrlik integrasiya edilmiş boru kəməri sistemi - Cənub Qaz Dəhlizi istismara verildikdən sonra biz dərhal Avropaya təchizata başladırıq".

Azərbaycanın qaz tədarükü məsələsində Avropanın etibarlı tərəfdaşı olmasını ötən ay Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən

Qrupunun və Beynəlxalq Əlaqələr İdarəsinin enerji üzrə Baş Direktoru Kristina Lobillo Borrero deyib. Qeyd edilib ki, hazırda Azərbaycan Avropaya nəql edilən qazın illik 20 mld. kubmetrdək artırılması istiqamətində işlər davam etdirilir. Kristina Lobillo Borrero Azərbaycanla enerji keçidi məsələsində də yaxından əməkdaşlıq etdiklərini vurğulayıb. Müşahidəçilər isə hesab edir ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda bir sıra Avropa İttifaqı ölkələrinin Azərbaycanın enerji resuslarına marağı getdikcə artır. Onlar hesab edir ki, xüsusilə müharibə fonunda Rusiyaya tətbiq edilən sanksiyalar nəticəsində bu ölkədən Aİ-na qaz ixracının dayandırılması Azərbaycan qazına tələbatı artırır. Düz iki il bundan əvvəl - 18 iyul 2022-ci ildə Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula von der Leyen Azərbaycana rəsmi səfəri çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüşdükdən sonra tərəflər enerji münasibətlərinə dair Anlaşma Memorandumu imzalayıblar. Görüşdən dərhal sonra açıqlama verən avropalı rəsmi bildirib ki, müqavilədə Azərbaycandan Trans-Adriatik kəməri (TAP) vasitəsi ilə idxal edilən qazın həcmi iki dəfə artırılması nəzərdə tutulur.

Avropa Komissiyasının Prezidenti Sənədi imzalamazdan bir qədər əvvəl o, "X" (twitter) hesabında yazıb: "Anlaşma Memorandumu Azərbaycan ilə energetika sahəsində əməkdaşlıqda yeni səhifə açır. Aİ daha etibarlı enerji təchizatçılarına müraciət edir".

V.SALAH

Tramp seçiləcəyi təqdirdə Ukraynanın taleyi

Son həftələrdə baş verənlər, xüsusilə, Trampa edilən sui-qəsd cəhdi, seçimlərdə kimin qalib gələcəyini bəlli edir. Belə ki, artıq Baydenə seçkilərdən namizədliyini geri çəkəni yönündə təzyiqlər də var. Ukrayna prezidenti Vladimir Zelenski isə təbbi olaraq bu vəziyyətdən narahatdır. O, BBC-yə eksklüziv müsahibəsində deyib ki, Respublikaçı namizəd Donald Tramp yenidən prezident seçilsə, onunla işləmək "çətin iş olacaq". Londonda keçirilən şəxsi müsahibəsində Zelenski ABŞ-da vəzifəyə gələcək hər bir kəslə birlikdə işləməyə hazır olduğunu bildirib.

məni maraqlandırmır" fikri yenidən gündəmdədir. Beləliklə, Trampın prezident seçiləcəyi təqdirdə vitse-prezident olacaq Vansın münasibəti ABŞ-ın gələcəkdə Ukraynadakı vəziyyətə necə yanaşacağı suallarını ortaya qoyub. Son müsahibəsində Vansın sözlərini xatırladan Zelenski - "bəlkə də o, Ukraynada baş verənləri başa düşməyib. Amma biz ABŞ-la işləməliyik", - deyib. Beləliklə, ABŞ-ın keçmiş prezidenti Donald Tramp Ağ Evə qayıdarsa, Rusiyaya qarşı daha mülayim mövqə yarana bilər. Bu vəziyyətin Ukrayna müharibəsindəki tarazlığa təsir edəcəyi dəqiqdir. Hazırda davam edən müharibədə itki-lər verməyə davam edən Ukrayna qüvvələri bu həftə Dnepr çayı boyunca bəzi kritik əhəmiyyətli nöqtələrdən geri çəkilib. Son aylarda Rusiya qüvvələrinin işğal etdikləri bölgələr sayca məhdud da olsa, irəliləyiş müşahidə edilir. Hazırda Ukrayna ərazisinin təqribən 20%-ə nəzarət edən Rusiya ordusu Xarkov ətrafına hücumlara davam edir. Rusiya həmçinin digər şəhərlərə, o cümlədən paytaxt Kiyevə raket zərbələri endirməyə davam edir. Bəzi mənbələrə görə, Rusiya ordusu sistemli şəkildə Ukraynanın bütün elektrik

Elçin Bayramlı

Milli medianın global məsələləri

1875-

ci ildə görkəmli maarifçi Həsən bəy Zərdabi tərəfindən "Əkinçi" qəzeti ilə əsas qoyulan 149 yaşlı Azərbaycan mətbuatı hazırda öz funksiyalarını necə yerinə yetirir? Bu yazımızda bu məsələləri qısaca analiz etməyə çalışacağıq.

Bu gün Azərbaycan mediası ziddiyyətli bir dövrünü yaşayır. Peşəkar media cəmiyyətdə və informasiya bazarında öz mövqelərini getdikcə daha çox itirir. Burada internetin inkişafı və sosial şəbəkələrin ciddi təsirini də qeyd etmək lazımdır. Sosial şəbəkə səhifələri və kanalları bu sahəyə heç bir aidiyyətləri olmasa belə özlərini media kimi qələmə verirlər.

Məlum olduğu kimi, müasir jurnalistikanın əsas problemlərindən biri operativlik və obyektivlik arasında seçim etmə üsuludur. Əsl jurnalistlər hər hansı informasiya daxil olduqda onu tam dəqiqləşdirməmiş, tərəflərin (ehtiyac yarandıqda həm də ekspertlərin) fikrini öyrənməmiş və konkret fakt əldə etməmiş yazı yazırlar və operativliyi obyektivliyə qurban verməkdən çəkinmirlər. Çünki düzgünlüyü aydınlaşdırılmamış operativ məlumatdansa, obyektivliyi təsdiq olunmuş gecikmiş informasiya daha üstündür.

Qeyri-peşəkarlar isə, hətta şayiələri, dezinformasiyaları və sifarişli şantajları belə ucuz sensasiya xətinə tələsik yayımlamaqla məşğuldurlar. Bu "jurnalistlər" müasir jurnalistika texnologiyaları haqda təlim və ya təcrübə keçməyiblər, ona görə də informasiyanın necə alınması, hansı mənbələrdən təsdiqlənməsi, faktların hansı yolla əldə edilməsi, tərəflərin mövqelərinin verilməsi, ekspert fikrinin alınması və s. bu kimi jurnalistika texnologiyalarından xəbərsizdirlər. Ona görə də, yazıların faktoloji yükü az olur, jurnalist neytrallığı kənara qoyulur, obyektivlik və peşəkarlıq isə hiss olunmur. Əlbəttə, mediada peşəkar jurnalistlərin də sayı az deyil. Lakin onlar da çoxsaylı qeyri-peşəkar informasiya yayıcıları arasında itib batır. Belə halların nəticəsində jurnalistlər cəmiyyətin gözündən düşür. Oxucu hansının həqiqi media, hansının saxta media olduğunu çox vaxt aydınlaşdırma bilmir. Yeni qurunun oduna yaş da yanır.

Bütün dünyada media cəmiyyəti maarifləndirmək və obyektiv informasiya ilə təmin etməkdən ötrü fəaliyyət göstərir. Jurnalist professional peşədir və bu peşənin spesifik xüsusiyyətləri var. Jurnalist etik normaları, qanunvericiliyi, obyektivliyi, peşəkarlığı, sosial məsuliyyəti və s. humanist prinsipləri əldə rəhbər tutaraq maarifləndirici və məlumatlandırıcı fəaliyyət göstərməlidir. Jurnalistika bir ictimai elm sahəsidir və bu sahənin də spesifik yaradıcılıq texnologiyaları var. Jurnalistin yayımladığı materialda şəxsi mövqeyi olmamalıdır. Bu gün mətbuatımızda çıxış edən kənar yazarların və bəzi jurnalistlərin isə, çox zaman konkret mövqeyi və subyektiv fikri olur. Bu kontekstdən çıxış edib Azərbaycan mediasını nəzərdən keçirdikdə belə qənaətə gəlmək olar ki, bizdə peşəkar jurnalistlər azlıq təşkil edir, subyektiv və məqsədli yazarlar isə olduqca çoxdur.

Media sektorunda ən əsas problemlərdən biri də, jurnalistlərin sosial vəziyyətidir. İndi jurnalistika, mətbuat sahəsində sosial vəziyyət ürəkəcan deyil. Bu sahədə çalışanların 80 faizindən çoxunun şəxsi mənzili yoxdur, onsuz da aşağı olan əməkhaqqının yarısı kirayə haqqına sərf olunur. Başqa ölkələrlə müqayisədə Azərbaycan jurnalistləri 5-10 dəfə aşağı maaş alırlar.

Başqa sözlə, jurnalistləri əhəlinin aztəminatlı hissəsinə aid etmək olar. Azərbaycanda aylıq yaşayış minimumunun 270 manatın üzərində olmasını nəzərə alsaq, ortalama 500-600 manat əməkhaqqı alan jurnalistin ailəsində adambaşına bu məbləğdən xeyli aşağı vəsait düşdüyünü aydın görmək olar. Təxminən yaşayış minimumundan 2 dəfə aşağı. Belə bir ağır vəziyyətdə yaşayan, problemlərdən başı açılmayan insandan hansı iş keyfiyyəti, hansı peşəkarlıq, hansı iş həvəsi gözləmək olar?

Dövlət ciddi və peşəkar mediaya ona görə dəstək verməlidir ki, həm cəmiyyətin rəğbətini qazansın, həm də beynəlxalq məkana çıxış imkanları yaransın. Cəmiyyət isə peşəkar mediaya etibar etməli, siyasi, iqtisadi, mədəni, elmi mövzularda materialları oradan oxumalıdır. Azad reklam bazarı formalaşmalıdır.

Bundan sonra peşəkar media satışdan, abunədən, reklamdan normal gəlir əldə edəcək. Sağlam rəqabət mühiti yaranacaq. Nəticədə peşəkar, savadlı şəxslər işə cəlb ediləcək, medianın nüfuzu artacaq. Cəmiyyət görəndə ki, media obyektiv və peşəkardır, ona dəstək verəcək. Media da dövlət və cəmiyyət arasında öz funksiyasını daha layiqli yerinə yetirəcək. Son nəticədə həm dövlətimiz, həm cəmiyyətimiz qazanacaq.

Bütün həqiqi jurnalistləri 22 iyul Milli Mətbuat Günü münasibətilə təbrik edirəm, peşə bayramınız mübarək!

Zelenski "biz çətin işlərin öhdəsindən gəlməyə alışmışıq", - deyərək əlavə edib və hər vəziyyətdə ABŞ ilə əməkdaşlıq etməli olduqlarını vurğulayıb. Tramp administrasiyasının

Ukrayna məsələsinə gəldikdə bir çox əsas nümunələr görə bilərik. Belə ki, Trampın vitse-prezidentliyə namizədi kimi elan etdiyi Ohayo senatoru Vance: "Ukraynada nə baş verdiyi

şəbəkəsini məhv edib. Zelenski qeyd edib ki, bu yay Ukraynaya F-16 təyyarələrinin verilməsi ilə bağlı verilən vədlərə baxmayaraq, təyyarələr hələ də gəlməyib. Digər tərəfdən iki ildən çoxdur davam edən müharibənin tezliklə bitəcəyi gözlənilmir. Bununla belə, ölkələrin diplomatik yolla razılığa gələ bilməyəcəyi ilə bağlı fikirlər artmaqdadır. Onu da qeyd edək ki, ötən ay İsveçrədə Rusiyanın dəvət olunmadığı sülh sammiti keçirilib. Buna baxmayaraq, Zelenski Rusiyanın noyabrda keçiriləcək ikinci sammitdə iştirak etməli olduğunu vurğulayıb. BBC-yə verdiyi açıqlamada Zelenski bildirib ki, eğer dünya ölkələri müharibəni bitirmək istəyirsə, Rusiyani masaya oturtmaq üçün təzyiqi artırmalıdır. Onu da qeyd edək ki, 2019-cu ildən Ukraynaya rəhbərlik edən Zelenskinin prezidentlik müddəti başa çatsa da, ölkədəki hərbi vəziyyətə görə seçkilər keçirilə bilmədiyi üçün o, vəzifəsini davam etdirir. Nəticə olaraq görünən odur ki, onsuz da əvvəlki kimi dəstək görməyən Ukrayna tərəfi, respublikaçıların qalib gələcəyi təqdirdə tamamilə çətin vəziyyətə düşəcəklər. Rusiya tərəfi isə bu vəziyyəti yetərincə analiz etdiyi üçün müharibəni davam etdirmək fikrindədir. Sülh danışıqları üçün alçaldıcı şərtləri olan təkliflər bunun əsas göstəricisidir.

Zərdüş Quluzadə

DIQQƏT: Bu hallarda işəgötürən cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir!

“SƏTƏM nədir? - Bu sözün açılımı

Sağlamlıq, Əməyin Təhlükəsizliyi və Ətraf Mühitin Mühafizəsi deməkdir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Vəkillər Kollegiyasının üzvü, vəkil Turan Abdullazadə deyib. O bildirib ki, Əmək Məcəlləsinin 207-ci maddəsinə əsasən, işçilərin təhlükəsiz və sağlam şəraitdə işləmək hüququ vardır: “Əməyin mühafizəsi üzrə normativ hüquqi aktların tələbləri, əməyin mühafizəsi normaları, standartları, qaydaları əmək münasibətlərinin tərəfləri və digər fiziki və hüquqi şəxslər üçün məcburidir.

Bu Məcəllə ilə və digər normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş əməyin mühafizəsi normaları və qaydaları hökmən: işçilərin; istehsalat təcrübəsi keçən tələbə və şagird-

Hüquqşünas detalları açıqladı

lərin; müəssisələrdə işə cəlb edilən hərbi qulluqçuların; məhkəmə hökmlərinin icrası yerlərində işləyən məhkumların; təbii fəlakətin nəticələrinin aradan qaldırılmasına, habelə hərbi və fəvqəladə vəziyyət rejimində işlərin görülməsinə cəlb edilən şəxslərin çalışdıqları bütün iş yerlərində tətbiq edilməlidir.

İşəgötürənlər, işçilər, habelə ayrı-ayrı fiziki şəxslər əməyin mühafizəsi problemlərini həll etmək üçün birləşərək ictimai birliklər haqqında qanunvericiliyə müvafiq olaraq fəaliyyət göstərən ictimai birliklər yarada bilərlər. Dövlət hakimiyyəti orqanları, habelə işəgötürənlər bu ictimai birliklərə hərtərəfli

kömək göstərməli və əməyin mühafizəsinin təmin edilməsi barədə normativ hüquqi aktları qəbul edərkən onların təkliflərini və tövsiyələrini nəzərə almalıdır. Əməyin mühafizəsinə dair vahid dövlət siyasəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanları tərəfindən həyata keçirilir”. Onun sözlərinə görə, dövlət və müəssisələr səviyyəsində əməyin mühafizəsi fondu yaradıla bilər: “Dövlət Əməyin Mühafizəsi Fondu müvafiq icra hakimiyyəti tərəfindən təsis edilir.

Əməyin mühafizəsi işinin təşkili və əməyin mühafizəsi üzrə qanunvericiliyin tələblərinə əməl edilməsinə nəzarətin həyata keçirilməsi üçün iqtisadiyyatın bütün sahələrinin müəssisələrində işçilərin sayı əlli nəfərdən çox olduqda əməyin mühafizəsi xidmətləri yaradılmalıdır. Əmək müqaviləsinin bağlanması şərtləri də bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş əməyin mühafizəsi normalarının tələblərinə uyğun olmalıdır.

İşçilərin iş yerlərində sağlam və təhlükəsiz əməyin mühafizəsi şəraiti təmin edilmədikdə və kollektiv müqavilələrdə nəzərdə tutulan tədbirlər yerinə yetirilmədikdə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda və qaydada işəgötürən inzibati və cinayət məsuliyyətinə cəlb edilir”.

Söylü Ağzadə

Komfort zonasından necə çıxmaq olar?

“Komfort, yaxud rahatlıq zonası insanın özünü yaxşı, rahat və təhlükəsiz hiss etdiyi sahədir. Bu, insanın hər şeyə çox tanış olduğu, hər şeyi asanlıqla idarə edə bildiyi və risk etmədiyi psixoloji sahədir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında “Aura” psixologiya, nitq və fərdi inkişaf mərkəzinin direktoru, psixoloq, psixoterapevt, cinsəl terapist və yaşam koçu Xanlar Sətullayev deyib.

O bildirib ki, yeni komfort zonası insanın əzbər bildiyi sahədir, amma təəssüf ki, bu sahədə özünüinkişaf, öyrənmə, irəliləmək baş vermir: “Komfort zonası insandan insana dəyişir, fərqli olur. Əgər bir şeyə başlamaq, inkişafa və öyrənməyə əsaslanan bir şey etmək istəyiriksə, rahatlıq zonanızdan çıxmalı, yeniliklərə açıq olmalı, qorxmamalıyıq. Bəzən müşahidə edirik ki, insan işindən heç məmnun deyil, başqa bir işdə, yaxud öz işini qursa, daha uğurlu ola bilər, amma hazırkı işindən razı olmasa da özünə kiçik bir dünya qurub, komfort zonası yaradıb, o kiçik dünyada əslində bədbəxt olsa da özünü aldadır ki, guya xoşbəxtdir, onu dağıtmaqdan qorxur, ehtiyat edir və beləcə məğlub olur. Yaxud sevgisiz bir ailəsi var, əslində bilir ki, xoşbəxt deyil, lakin risq etməkdən qorxur, çəkinir, bu zaman qorxularına bəraət qazandırmaq üçün ənənəvi “nə deyərler”, “bir az da səbr edim”, “hələ vaxtı deyil, qoy uşaqlar böyüsün” kimi bəhanələr uydurur, əslində isə özü də bilir ki, bu stressli, sevgisiz münasibəti davam

etdirdikcə heç bir möcüzə baş verməyəcək, əksinə öz sağlamlığına daha da zərbə vuraacaq, buna baxmayaraq ertələməklə vaxtı uzadır”. Bəs komfort zonasından necə çıxmaq olar?

1. Qərar verin

Komfort zonanızı tərk etmək üçün əvvəlcə qəti qərarlı olmalısınız, çünki bu zona sizi ən kiçik çətinlikdə yenidən özünə çəkə bilər. Təbii ki, həyat enişli-yoxuşludur, komfort zonanızdan çıxdıqdan sonra çətinliklərlə, maneələrlə və uğursuzluqlarla üzləşəcəksiniz, tam bu zamanda komfort zonanızı geri səsləyəcək və içinizdən bir səs “bəlkə də səhv edirəm, nə qədər gec deyil, bu yoldan geri qayıdım” deyəcək. Bu səs komfort zonanızın səsidir və ona qarşı dayanmaq üçün qətiyyətli olmalısınız.

2. Ertələməyin

Doğru zamanın gəlməsini gözləmək əvəzinə, səhv etməkdən qorxmayın və hərəkətə keçin, çünki təəssüf ki, doğru zamanın nə vaxt olduğunu göstərəcək heç nəyimiz yoxdur. Əks halda, sadəcə olaraq,

MÜNASİBƏT

bəlkə də doğru zamandasınız, lakin siz onu gözləməklə vaxt itirirsiniz. Dil kursuna gedəcəksinizsə, yeni bir kitabı oxumağa başlayacaqsınızsa, yaxud sevgi etirafı edəcəksinizsə, “qoy bunu da edim, sonra, “qoy filan iş olsun sonra” kimi iç səsərinizə qulaq asmayın, onlar komfort zonasının çəkindirən səsləridir, əksinə nə edəcəksinizsə və ya nə etməlisinizsə dərhal edin, əks halda ertələmək artıq vərdiş halına keçə bilər.

3. Uğursuzluğunuzdan təcrübə qazanın

Təbii ki, yaşadığınız hər bir uğursuzluq əhval-ruhiyyənizi aşağı sala bilər və bu normal haldır, amma əsas odur ki, daim bu əhval-ruhiyyədə qalmaqdansa, “hər işdə bir xeyir var” prinsipi ilə yanaşaraq uğursuzluğunuzdan nəticə çıxarıb harada səhv etdiyinizi və onu təkrarlamamaq üçün nələr edə biləcəyinizi düşünüb planlaşdırarsınız.

Unutmayın ki, qarşılaşdığınız hər bir uğursuzluq əslində sizi bu yolda bir az da peşkar edəcək və uğura yaxınlaşdıracaq.

4. Sizi aşağı çəkən insanlardan uzaq durun

Əhatəzində öz komfort zonasında qalmağa öyrəmiş və taleyi ilə barışmış çox insan varsa, gördüyünüz işlərə və verdiyiniz qərarlara mənfi reaksiyaları səbəbindən ətrafınıza çəkdiqləri gözəgörünməz sərhədləri aşmağa bilməyəcəksiniz. “Cəhənnəm gedən özünə yoldaş axtarar” atalar sözündə olduğu kimi özü komfort zonasından çıxmağa əngəl olur. Əsasən də xanımlarda adətən onu aşağı çəkən mütləq ən yaxın rəfiqə qismində yaxınında olur və onu davamlı olaraq bir şeylərdən çəkindirir. Odur ki, etdiyiniz və ya etmək istədiyiniz işlərdə sizi aşağı çəkən və dayandıрмаq istəyən insanlardan uzaq durun və məntiqli, qərarlarınıza hörmətlə yanaşan, sizə dəstək olan insanların yanınızda olmasına icazə verin.

5. Daim irəli gedin

Özünüinkişaf və öyrənmək asan və ya sürətli proses deyil. Uğur da qazansanız, uğursuzluğa da düşürsəniz, dayanmayın, düşdüyünüz yerdən qalxın və davam edin, inkişafın və uğurun yeganə yolu dayanmaq, daim irəli getməkdir. İrəlilədikcə özgüvəniniz də artacaq, özünü və edə biləcəyiniz işlərə daha çox inanacaqsınız.

Komfort zonanızdan çıxmaq heç də rahat deyil, ancaq bunu etdikdən sonra əsl azadlığın, xoşbəxtliyin nə olduğunu hiss edəcəksiniz. Ona görə də tərəddüd etməyin və cəsərtli olun, kiməsə sevgi etirafı edəcəksinizsə, yaxud nədənsə peşman olduğunuzu bildirəcəksinizsə, heç kimi dinləməyin, sizi dayandıрмаq istəyənlərə, yaxud ertələmək hissənə məğlub olmayın, hansı addımı atacağınızsa elə indi atın, kim nə deyirsə desin, bu sizin həyatınızdır, səhvləri də, doğruları da sizindir” - deyə o, əlavə edib.

Söylü Ağzadə

“Azərbaycan prezidenti Britaniya sammitində heç kimə boyun əymədən, yalnız milli maraqlar üzərində qərar verir”

Müasir Dövlət İnkişafı İnstitutunun direktoru Dmitri Solonnikov Avropa Siyasi Birliyinin Britaniyada keçirilən sammitinin Cənubi Qafqaz gündəliyində fikirlərini Moskva-Baku portalına müsahibəsində açıqlayıb. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

-Dmitri Vladimiroviç, Britaniyada Avropa Siyasi Birliyinin növbəti sammiti keçirilən həm Azərbaycan, həm də Ermənistan liderləri iştirak etməsi və bunun nəticələri haqda fikirləriniz necədir?

-Bilirsiniz, mənə, bu günlərdə Rusiya və Çin liderlərinin iştirakı ilə keçirilən sammitlər fonunda NATO və Avropa Siyasi Birliyinin sammitləri kifayət qədər solğun görünür. Bununla belə, qeyd etmək lazımdır ki, Avropa Siyasi Birliyinin 2022-ci ildə Emmanuel Makron tərəfindən düşünülmüş sammiti bir neçə mühüm hadisə fonunda keçirilir. Bir tərəfdən, ikinci müddətə Avropa Komissiyasının rəhbəri vəzifəsinə təyin edilmiş Ursula fon der Leyen Avropa İttifaqının gələcək inkişafı ilə bağlı baxışını müəyyən edən əsas bəyanatlar verdi: o, Avropa İttifaqının gələcək inkişafı üçün militarist ton təyin etdi və birliyin müdafiə komponentini sürətlə inkişaf etdirməyin lazım olduğunu söylədi. Digər tərəfdən, Macarıstanın baş naziri Avropa Şurasının hazırkı prezidenti kimi bu gün Ukrayna münaqişəsinin həlli üçün qondarma “sülh missiyasına” başlayır. O, Ukrayna ətrafında mövcud vəziyyətə tezliklə son qoymağın tərəfdarı olanların Aİ-də səsi kimi çıxış edir. Onun mövqeyi Aİ üçün son dərəcə narahatedicidir. Amma onun addımları Avropa Birliyində sağlam düşüncənin üstünlüyünü ifadə edir. Beləliklə, biz Avropa siyasi ictimaiyyətində parçalanma görürük.

Burada sual yaranır: Azərbaycan lideri niyə Avropa Siyasi Birliyinin sammitində iştirak edir? Cavab kifayət qədər şəffaf və ənənəvidir. İlham Əliyev bundan əvvəl də analoji sammitdə iştirak edib. Və onun vəzifəsi, məsələn, Ermənistan liderindən fərqli olaraq, Qərbin gündəmindəki bəzi anti-Rusiya meyillərinə göz yummaq-

Onun iştirakının məqsədi həmişə olduğu kimi, müxtəlif beynəlxalq platformalarda milli maraqların həyata keçirilməsidir. Ukrayna mövzusunun isə bununla heç bir əlaqəsi yoxdur. Azərbaycanı qarşıda BMT-nin iqlim konfransı- COP29 beynəlxalq miqyaslı tədbir gözləyir. Ona görə də bütün bu il ərzində Əliyev faktiki olaraq Azərbaycanın beynəlxalq statusunu yüksəltmək, bu halda gələcək dünya üçün iqlimlə bağlı qərarların mərkəzinə çevrilməsi üçün belə beynəlxalq platformalarda bu məsələ üzərində şəxsən çalışır. Müxtəlif qütblərdən olan əsas dünya oyunçuları Azərbaycanda keçiriləcək bu sammitdə iştiraklarını təsdiqləyirlər. Azərbaycanın COP29 çərçivəsində əsas konsepsiyası qlobal miqyasda qarşı-qarşıya gələn tərəflər arasında körpü olmaqdır və bu, müəyyən mənada, bu gün qlobal gündəmdə son dərəcə vacib olan və çatışmayan sülh tələbidir. Bu, sülh gündəminin məntiqi üçün yalnız başlanğıcdır.

Bundan əlavə, bugünkü Azərbaycan öz milli maraqlarını müdafiə edən və yeri gəlmişkən, özünə qarşı istənilən təzyiqlərə müqavimət göstərən, beynəlxalq gündəmin formalaşmasında faktiki iştirak edən suveren dövlət kimi kiçik regional ölkə deyil.

Azərbaycan prezidenti Avropa siyasi ictimaiyyətinin sammiti çərçivəsində “Enerji və kommunikasiya” mövzusunda keçirilən dəyirmi masada iştirak edib. Azərbaycan enerji bazarının ən mühüm aktorlarından biri statusuna nail olub. Təbii ki, Azərbaycan enerjisi bu gün Avropa üçün böyük maraq doğurur. Azərbaycan üçün bu, həm də faydalı

əməkdaşlıqdır. Azərbaycan və Britaniya arasında enerji sektorunda məlum və sıx əməkdaşlıq mövcuddur. Belə ki, bu təmaslar sırf Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun olsun. Qərb, gördüyümüz kimi, iki mövqe oynayır- Azərbaycanın enerji potensialına hörmətlə yanaşır, həm də ona şərtlər diktə etməyə çalışır. Bu necə olacaq?

Britaniyada keçirilən sammit İlham Əliyevin mükəmməl diplomatik keyfiyyətlərini bir daha nümayiş etdirdi. Onun müxtəlif dövlət və strukturların rəhbərləri ilə ünsiyyətinin kadrlarını gördük. Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanla mehriban qucaqlaşmalar. Azərbaycan Prezidenti hörmətli liderdir.

- Sammitdə Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında sülh sazişi ilə bağlı danışıqların aparılacağı gözlənilirdi. Rəsmi Bakı Britaniyanın belə bir təkliflə çıxış etdiyini bildirib, lakin Azərbaycan prezidentinin köməkçisinin sözlərinə görə, Ermənistan tərəfi bu təklifi rədd edib. Eyni zamanda Ermənistan hökumətinin mətbuat xidməti onların bunu təkzib edib və görüşə hazır olduqlarını bildirib...

- Ermənistan tərəfinin təklifi rədd etməsi özünü necə baha satmaq oyunudur. Azərbaycan prezidentinin ötən ilin sonunda Avropa İttifaqının siyasi sammitində Avropa Şurasının rəhbəri və Fransa prezidenti Paşinyanın iştirakı ilə Qrenadada- İspaniyada keçirilən görüşdə iştirakdan imtina etdiyi zaman onun sərt mövqeyini yaxşı xatırlayırdıq. Onda Əliyev sadəcə olaraq zirvəyə getmədi.

Ermənistanın bu görüşdə nəyi sübut etmək istədiyini söyləmək çətindir, xüsusən də Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında görüşü açmalı olan Britaniyanın yeni baş nazirini “kurasiya etməkdən” imtina etdikdə. Görünür, bu, Qərbdə başqa bir oyundur. Dəfələrlə qeyd etdiyim kimi, Paşinyan Cənubi Qafqazda Qərb oyununda sadəcə bir piyadadır. Ona deyilənləri edir. Digəri mümkün deyil. Hələlik Britaniya səfəri ilə bağlı kadrlardan yalnız Paşinyanın həyat yoldaşı ilə Londonu gəzdiyini görürük. Amma Azərbaycan manipulyasiya ediləcək rəqib deyil.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

“Azərbaycan mətbuatı hər zaman xalqımızın istək və arzularını ifadə etməyə çalışır”

MÜNASİBƏT

“Əlbəttə ki, 149 il böyük bir yoldur. Azərbaycan mətbuatı xalqımızın milli düşüncəsinin formalaşmasında, milli kimliyinin qabardılmasında, XIX əsrin son rübündə ictimai və kollektiv şüurun ortaya çıxmasında çox böyük rol oynayıb. “Əkinçi” ilə başlayan, müəyyən mənada “Kəşkül”, “Kaspi”, “Ziyayi-Qafqaziyyə”, “Şərqi-rus” qəzetləri həmin dövrdə bu baxımdan böyük əhəmiyyət kəsb ediblər. Artıq XX əsrin əvvəllərindən tamamilə yeni dalğa- milli burjuaziyanın iştirakı ilə ortaya çıxan milli intibah dövrü başlanır. Əlbəttə bu prosesə təsir göstərən başqa amillər də var idi. İqtisadi səbəblər, Bakının böyük neft şəhərinə çevrilməsi, işçi qüvvəsinin axını və digər səbəblər yeni məhsuldar qüvvələrin ortaya çıxmasına gətirib çıxartdı. Bu da ictimai münasibətlərin inkişafı və onun fərqli şəkildə meydana çıxması üçün şərait yaratdı”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Mətbuat Şurası İdarə Heyətinin üzvü, Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistika Fakültəsinin Multimedia və elektron kommunikasiya kafedrasının müdiri Qulu Məhərrəmli deyib. Onun sözlərinə görə, erməni-müsəlman münaqişəsi, eyni zamanda milli zəmində toqquşmalar milli özünüdərk prosesi üçün böyük bir təkən oldu: “1905-ci il 17 oktyabr manifestindən sonra söz azadlığı sahəsində müəyyən addımların atılması, o cümlədən “Heyat”, “Füyuzat”, “Molla Nəsirəddin” kimi nəşrlərin meydana çıxması, siyasi partiyaların yaranması, cəmiyyətdə sosial demokratik ideyaların ortaya çıxması və s. milli düşüncənin formalaşmasına aparən yollardan biri idi. Bütün bunlar 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasına səbəb oldu. İki il yaşayan Cümhuriyyət Azərbaycanı coğrafi anlayışdan siyasi anlayışa çevirə bildi.

Daha sonra bolşevik istilasından sonra mətbuat daha çox ideoloji səciyyəyə daşımağa başladı. 70 il sürən prosesdən sonra Azərbaycanın yenicən öz müstəqilliyinə qovuşması mətbuatda öz əksini həm bir salnamə, həm də təsir gücünə malik olan ideoloji xətt kimi göstərdi. Yeni sovet dövründə mətbuat bir tərəfdən mərkəzləşmiş siyasi hakimiyyətin əlində ideoloji silah idisə, digər tərəfdən xalqın milli mədəniyyətinin formalaşmasına öz təsirini göstərdi”.

Q.Məhərrəmli bildirib ki, müstəqillik dövründə mətbuatın öz inkişaf mərhələləri var: “Teleradio yayımının, ümumilikdə KİV-in hüquqi bazasının yaradılmasında böyük bir yol qət olundu. Qarabağ müharibəsi və bu kimi hadisələr mətbuata öz təsirini göstərməyə bilməzdi. Müasir dövrdə mətbuatın inkişafından danışarkən ilkin növbədə internetin texnoloji inqilab kimi böyük imkanlar açmasını, onlayn medianın yaranmasını, saytların meydana çıxmasını qeyd etmək vacibdir. Bütün hallarda hazırda mövcud olan şəraitdə Azərbaycan mətbuatı xalqımızın istək və arzularını ifadə etməyə çalışır. Azərbaycan mətbuatının inkişafı ilk növbədə mətbuat azadlığının olması ilə bağlıdır. Ona görə də biz azad mətbuatın inkişafına öz töhfəmizi verməliyik”.

Ləman Sərraf

Ermənistan Baş naziri Nikol Paşinyanın Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə Avropa Siyasi Birliyinin 4-cü sammiti çərçivəsində təklif edilən görüşdən imtina etməsi maraqlıdır. Siyasi dairələrdə hər kəs bunu sülhün bitdiyi kimi qəbul edir. Rəsmi Bakının Paşinyanın imtinasını sülh gündəmindən qaçmaq kimi qiymətləndirməsindən sonra isə İrəvan əl-ayağa düşüb. Hətta birbaşa-ikitarəfli danışıqlara sadiq olduğunu elan edib. Amma erməni politoloqlar Nikolun imtinasının səbəbini izah etməyə çalışırlar.

Stepan Danielyanın iddiasına görə, burada Böyük Britaniyanın maraqları olub, Orta Dəhliz məsələsi bundan biridir: "Böyük Britaniyanın Azərbaycanda və Mərkəzi Asiyada, xüsusən də mədən sektorunda on, hətta yüz milyardlarla investisiyası var. O, Orta Dəhliz məsələsi ilə məşğul olmalıdır, yəni Ermənistan Zəngəzur bölgəsində öz suveren nəzarətindən əl çəkməlidir. Azərbaycanın da bununla bağlı tələbi var. Ehtimal etmək olar ki, Ermənistan nümayəndə heyəti bu gündəliyi rədd edərək fərqli gündəmlə görüş təklif edib, Azərbaycan isə gündəmi dəyişməkdən imtina edib".

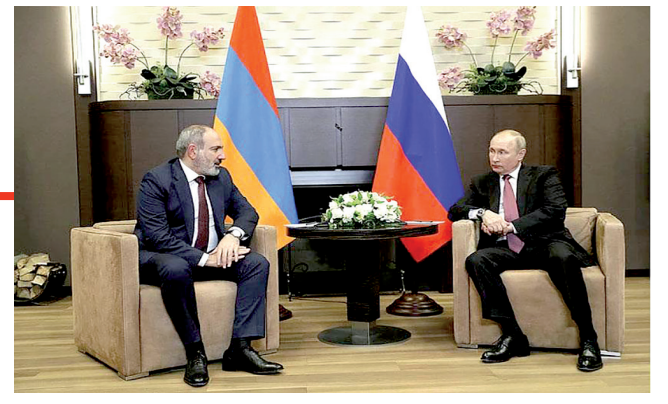
Amma digər məsələlər də var, tutaq ki, erməni politoloqun dedikləri doğrudur. Bəs Avropa İttifaqı Şurasının sədri Şarl Mişelin iştirakı ilə niyə üçtərəfli görüş baş tutmadı? Şarl Mişelin hansı iqtisadi marağı ola bilərdi? Buna görəmi Azərbaycan və Ermənistan liderləri ilə ayrı-ayrılıqda görüşlər keçirdi? Ermənistanın Baş naziri Almaniya kansleri Olaf Şoltsla da görüşüb. Mövzu isə sərhədlərin delimitasiyası olub. Həqiqəti isə okeanın o tayından gələn ABŞ hərbiçiləri ilə erməni silahlı qüvvələrinin birgə təlimində axtarmaq olar. Ermənistan rəhbərliyi ələ başa düşür ki, Baydenin hərbi ekspertlərinin bir-iki təlimindən sonra bütün əldə edilənlər

gördü. Bu yardım, digərləri ilə yanaşı, uzun gecikmələrlə təmin edildi və bir dəstə qadağalarla müşayiət olunur. Nəticədə rus ordusu Ukrayna torpaqlarını ələ keçirdi və indi döyüş meydanında üstünlüyə sahibdir. Və bütün demokratik dünya gördü ki, əslində ABŞ-ın sözlərinin heç bir dəyəri yoxdur.

Eyni zamanda, Fransada böyük dəyişikliklər baş verir.

Ermənistan kimə lazımdır?

üstündən asanlıqla xətt çəkmək olar. Amma...

İrəvanla Qərbin təmasları intensivləşib, amma konkret nəticə yoxdur

Paşinyanın Rusiyaya yaxınlaşa bilməməsi onun ağırlıq məhsulu deyil. Sadəcə, baş nazir ötən 3 il yarımında hələ də seçimini edə bilməyib, qalib Qərblə, Rusiyanın arasında. Nə yardım doyrur, nə əldən qoyur. Paşinyan Avropaya, daha dəqiq desək Qərblə "kabab iyi"yə getmişdi, gördü ki "eşşək dağırlar". Onu da anladı ki, bütün dünyada Qərb dəyərlərinin "çökməsi" müşahidə olunur və eyni zamanda Aİ ölkələri və ABŞ-ın global siyasətə təsir imkanları azalır. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bu yaxınlarda dar dairədə payızda xarici siyasət cəbhəsində sürprizlərin gözləndiyini deyib. Bu, yerli mətbuatın Paşinyanın Rusiya ilə yaxınlaşacağı planlaşdırıldığı haqda yazması ilk dəfə deyil. Bu dəfə isə "Hraparak" qəzeti yazıb.

Qəzet təklif olunan addımın bəzi təfərrüatlarını da təqdim edib. Qeyd edib ki, AB-nin Ermənistanı qəbul etmədiyini, düzgün maliyyələşdirmədiyini, bu istiqamətdə addımlar atmadığını və kifayət qədər təhlükəsizliyi təmin etmədiyini anlayaraq "Ana Rusiya"nın qoynuna dönmək niyyətindədir. Bu məlumatın nə dərəcədə doğru olduğunu zaman göstərəcək, lakin Ermənistanın xarici siyasətində belə bir düzəlişin həyata keçirilməsi üçün real addımlar atılacaq.

Axı ABŞ-ın Ukraynaya görə Rusiya ilə döyüşdə uzduğunu artıq göz qabağındadır. İndi Ağ Ev məğlubiyyəti etiraf etməyin ən yumşaq yollarını axtarır. İndi isə dünya artıq Dövlət Departamentinin sözcüsü Metyu Millerin Rusiyanı ikinci sülh sammitinə dəvət etmək qərarına gəlsə, ABŞ-ın Ukraynanı dəstəkləyəcəyi ilə bağlı bəyanatını eşitdi. Onun sözlərinə görə, diplomatiya ilə bağlı istənilən qərar yalnız Ukrayna Rusiyaya qarşı növbəti diplomatik addımların məqsəduyğun olacağına qərar verdikdə qəbul etməlidir.

Miller əlavə edib ki, "Ukrayna burada qurbanıdır" və məhz Ukrayna "işğalın şahidi olub, mülki əhalisinin öldürüldüyünü və ölkəsinin bir hissəsinin işğal edildiyini" görüb. Ona görə də Kiyev diplomatik danışıqların nə vaxt, necə və hansı formada aparılacağına qərar verməlidir. "Ukrayna hazır olanda biz həmişə diplomatiyanı dəstəkləmişik, lakin Kremlin əsl diplomatiyaya hazır olduğu heç vaxt aydın olmayıb", - Miller deyib.

Bu, biabırçı mövqedən də artıqdır. Axı ABŞ həmişə demokratiya yolunu seçmiş ölkələrin təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi çıxış etməyə çalışıb. Ukrayna bu yolu seçdi, lakin tarixin ən faciəli anında ABŞ-dan son dərəcə ölçülü yardım

Emmanuel Makronun mövqeyi xeyli zəifləyib. Eyni zamanda, Avropa Parlamentində çox mənfi dəyişikliklər baş verib. Hər şey orada onunla başladı ki, iyunun 30-da Vyanada Avstriya Azadlıq Partiyası (FPÖ), Macarıstan Vətəndaş Birliyi (Fidesz) və Çexiyada Narazı Vətəndaşlar Hərəkatı (ANO) "Avropa üçün vətənpərvərlər" adlı ittifaq yaratmaq barədə razılığa gəldilər. Bu ittifaq Aİ-nin hazırkı rəhbərliyinə və onun siyasətinə qarşıdır. Eyni zamanda, bu ittifaqın çəkisi artıq kifayət qədər yüksəkdir. Beləliklə, Fransanın ifrat sağçı Milli Birlik partiyası Marin Le Pen bu alyansa qoşulmaq qərarına gəlib. Bundan əlavə, İtaliyanın Matteo Salvininin "Liqa"sı və Latviyanın "Latviya Birinci" partiyası da yeni siyasi birliyə qoşulduqlarını elan ediblər.

Beləliklə, Avropa Parlamentinin yeni çağırışında ifrat sağçıların Aİ-nin 10-dan çox ölkəsindən ən azı 84 deputatı olacaq, "Avropa Naminə Vətənpərvərlər" alyansının özü isə Avropa Parlamentində üçüncü ən böyük müxalif qüvvəyə çevrilecək.

Cənubi Qafqazdan əks-səda

Ermənistan və Azərbaycan sülh danışıqlarında irəliləyiş əldə ediblər - onlar daha müntəzəm xarakter alan son Ermənistan-ABŞ təmaslarının nəticələrini yekunlaşdırıblar. Bunu İrəvana səfər edən ABŞ dövlət katibinin köməkçisi Uzra Zeya müsbət qarşılayıb. ABŞ Dövlət Departamentinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Metyu Miller Vaşinqtonda keçirdiyi brifinqdə sülh müqaviləsinin tezliklə bağlanması vacibliyini vurğulayaraq, əldə olunan konsensusun olduğunu bəyan etsə də, hər iki tərəfdən güzəştə getməyi tələb edib.

Vaşinqtonda NATO sammiti çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan xarici işlər nazirləri Ceyhun Bayramov və Ararat Mirzoyanın ABŞ dövlət katibi Etoni Blinkenin iştirakı ilə görüşü tarixi sülh müqaviləsinin bağlanması və dövlətlərarası münasibətlərin qurulması istiqamətində hərəketi təsdiqləyib. İştirakçılar bu istiqamətdə işi davam etdirmək barədə razılığa gəliblər. NATO isə öz növbəsində sülh prosesini dəstəklədiyini və ABŞ və Aİ-nin iştirakı ilə İrəvanla Bakı arasında münasibətlərin normallaşmasına yardım etməyə hazır olduğunu bildirib. Bunu NATO baş katibinin xüsusi nümayəndəsi Xavyer Kolomina alyansın mövqeyini şərh edərkən deyib.

ABŞ dövlət katibinin müavini Uzra Zeya tərəfdaşlarına dəstək olmaq üçün İrəvana gəlib. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla görüşdə o, ABŞ administrasiyasının Ermənistanla əməkdaşlığın inkişafına və möhkəmlənməsinə böyük əhəmiyyət verdiyini, ölkədə demokratik institutların

inkişafına yönəlmiş texniki və maliyyə dəstəyinin daimi olacağını bəyan edib. Həmsöhbətlər Ermənistan-Azərbaycan sülh prosesinə də toxunublar. Uzra Zeya ABŞ-ın iki ölkə arasında həqiqi sülhün bərqərar olmasına, regionda təhlükəsizlik və sabitliyin təmin olunmasına kömək etməyə davam edəcəyini vurğulayıb.

Bunun fonunda iyulun 15-dən Ermənistanda ənənəvi Ermənistan-ABŞ sülhməramlı təlimləri başlayıb. Onlara Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin sülhməramlı briqadasının, ABŞ-ın Avropa və Afrikadakı ordusunun və Kanzas Milli Qvardiyasının hərbiçiləri cəlb olunub. Təlimlər sülhməramlı tapşırıqların icrası zamanı münəfiq tərəfləri arasında sabitləşdirmə tədbirlərini əhatə edir. Xanbalyanın qeyd etdiyi kimi, Kanzas Milli Qvardiyası uzun müddətdir ki, Ermənistanla müvafiq iş aparır, erməni sülhməramlılarını müxtəlif beynəlxalq missiyalara hazırlayır. O da maraqlıdır ki, Ermənistan tərəfi son vaxtlar yeni Ermənistan AES-in tikilməsi ideyasını fəal şəkildə təbliğ etməyə başlayıb. Mövcud Metsamor Atom Elektrik Stansiyası, birincisi, çox köhnədir, ikincisi, 1988-ci ildə baş vermiş dağıdıcı zəlzələ nəticəsində xeyli ziyan görüb. Və az adam bilir ki, bir neçə il əvvəl stansiyada genişmiqyaslı yanğın olub.

Bu gün isə MAQATE Ermənistanın AES-in bir neçə dəfə modernləşdirilməsi və təmir olunduğu üçün təhlükə yaratmadığını desə də, yaxın gələcəkdə onun bağlanmağa məcbur olacağı aydındır. Onun rəsmi xidmət müddəti 2026-cı ilə qədərdir. Amma ekspertlər hesab edir ki, müəyyən işlər apa-

rdıqdan sonra bu müddət daha 10 il uzadıla bilər. Problem ondadır ki, Ermənistan bu gün respublikada hansı növ AES-in istismarı üçün daha münasib olacağı seçimi qarşısındadır. Ola bilsin ki, bunlar modul tipli, kiçik atom elektrik stansiyaları olacaq. Artıq ABŞ, Rusiya, Cənubi Koreya və Çin Ermənistanda yeni atom elektrik stansiyasının tikintisinə maraqlıdır. Hazırda həm amerikalılarla, həm də Cənubi Koreyadan olan mütəxəssislərlə danışıqlar davam edir. Energetika infrastrukturunu və təbii sərvətlər nazirinin müavini Hakob Vardanyanın sözlərinə görə, Yerevanda yeni enerji blokunun gücü 600-700 MVt-dan çox olmamalı variant müzakirə olunur.

Bir sıra şərhçilər hesab edir ki, bu yolla Ermənistan Rusiyadan daha da uzaqlaşmaq istəyir. Erməni atom elektrik stansiyası uzun müddət Rusiya tərəfinin etibarlı idarəçiliyindədir və indiyədək stansiyanın yanacağı və onun nüvə tullantıları Rusiya Federasiyasının nəzarəti altındadır. Bununla belə, Xanbalyanın qeyd etdiyi kimi, yeni AES-in xarici şirkət tərəfindən tikiləcəyi təqdirdə, nüvə yanacağının Rusiya tərəfindən utilitizasiyası davam edəcəyini deməyə bütün əsaslar var. "Bu halda söhbət heç bir siyasi addımdan getmir. Söhbət öz qalıq enerji ehtiyatlarından tamamilə məhrum olan Ermənistanın enerji təhlükəsizliyinin gücləndirilməsindən gedir", - erməni politoloq vurğulayıb.

Ermənistanın Aİ-yə daxil olması ilə bağlı respublikada referendum keçirilməsinin müzakirəsinə Moskvanın reaksiyası daha sərt olub. Moskva xatırladı ki, Avropa İttifaqı və Ermənistanın üzvü olduğu Avrasiya İqtisadi İttifaqı (Aİİ) heç bir şəkildə uyğun gəlmir və eyni vaxtda fəaliyyət göstərə bilməz. "Ermənistan iqtisadiyyatının və ticarətinin böyük hissəsi Ermənistanın Aİİ üzvlüyünə əsaslanır. Buna görə də baş nazir Nikol Paşinyan yaranmış münəfiqəni dəyərləndirərək bəyan edib ki, Ermənistanın Aİ-yə üzv olmaq erizəsi ilə bağlı referendum olmayacaq. Çünki biz ilk növbədə Avropanın Ermənistanı ehtiyacı olub-olmadığını başa düşməliyik", - Xanbalyan vurğulayıb.

Bəli, Ermənistan Rusiyadan qaçmaq, uzaqlaşmaq istəyir. Amma necə? Bu sual erməni rəhbərləri çıxılmaz duruma salıb. Birindən qurtulmamış o birinin qucağına sığınmaq qurtuluş yolu deyil. Əsas məsələ ölkənin suverenliyini qorumaq, inkişaf etdirmək, onu yaşatmaqdır. Rusiya əlində tutduğunu kimse ilə bölüşmür, tarixdə belə nümunə yoxdur, üstəlik özünə aid olana kəc baxanla hesabı həmişə tərs aparıb. Ermənistan Rusiyanın malıdır və onu hərəcə çıxarmayacağıni amerikalılar da bilir. Ermənistan uğrunda müharibə aparmaq həvəsində də deyil. Buna dəyərmi?

V.VƏLİYEV

Müasir dövrün global çağırışlarına dəstək verən müstəqil Azərbaycanın yürütdüyü siyasət, ölkəmizin etibarlı və strateji tərəfdaş kimi, nüfuzunu beynəlxalq aləmdə yüksəldib və dünya birliyinin ayrılmaz hissəsinə çevirib. Azərbaycana Cənubi Qafqazın və ətraf regionların iqtisadiyyatlarının mənərəsini dəyişdirməyə qadir olan iri layihələrin təşəbbüskarı kimi çıxış etmək imkanı yaratmışdır. Regionda yeni reallıqların müəllifi və postmünaqişə mərhələsinin ümumi geosiyasi ab-havasının yenilənməsində əsas söz sahibi olan Azərbaycan regional əməkdaşlıq, sabitlik və inkişaf üçün genişmiqyaslı təşəbbüslər irəli sürür.

"Bu gün sirr deyil ki, Azərbaycan dünyada çox etibarlı və ciddi tərəfdaş kimi tanınır. Azərbaycan o ölkələrdəndir ki, öz sözünü açıq deyir, müstəqil siyasət aparır. Əlbəttə ki, bunun təməlinə həm hərbi gücümüz, həm də şanlı Qələbəmiz dayanır", - deyər Prezident bildirib. Cənab İlham Əliyevin dünyada gedən geosiyasi və geoiqtisadi proseslərə müdrik liderə məxsus böyük uzaqgörənliklə yanaşması apardığı siyasətin əsas cəhətlərindən biridir. Azərbaycan Prezidenti təcrübəli siyasətçi kimi ümummilliyə və global məsələləri böyük peşəkarlıqla həll edir, hadisə və proseslərin axarını əvvəlcədən müəyyənledirərək gələcəyin tarixini yaradır, parlaq zəkası, iti mühakimə qabiliyyəti, möhkəm xarakteri və mürəkkəb situasiyalarda düzgün seçim etməsi ilə dünyanın tanınmış dövlət xadimləri içərisində xüsusi yer tutur.

Dövrün tələbinə uyğun olaraq həyata keçirilən siyasi islahatlar, icra edilən iqtisadi proqram və sərəncamlar ölkəmizin nüfuzunun sərhədlərini genişləndirməklə bərabər, insan amilinin də inkişafına güclü təkan verib. Azərbaycan öz daxili siyasətində insan amilinə xüsusi diqqət yetirməklə həm iqtisadi, həm sosial, həm də siyasi proseslərdə önəmli mövqə qazanıb.

"AZƏRBAYCAN SOSIAL DÖVLƏTDİR VƏ BİZ BUNU SÖZLƏ YOX, ƏMƏLİMİZLƏ TƏSDİQLƏYİRİK"

Ölkə başçısı hər bir addımında, verdiyi bütün qərarlarda ilk olaraq, məhz insanları düşünür. "Siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır", - deyər Prezident İlham Əliyev əməli fəaliyyətində bunu göstərir. Əlbəttə, Azərbaycan dövləti, Azərbaycan Prezidenti hər zaman öz vətəndaşının yanındadır, onun firavan yaşayışını, təhlükəsiz həyatını təmin etmək gücündədir. Dövlətimizin gücünü, qüdrətini hər bir Azərbaycan vətəndaşı duyur, dərk edir və bu, onlar üçün qururvericidir. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının dinamik xarakter aldığı, hər yerdə genişmiqyaslı quruculuq-abadlıq işlərinin aparıldığını şahidi olurlar. Çoxlu sayda sosial obyektlər istifadəyə verilir, yol infrastrukturunu yenilənir, zavodlar, fabriklər tikilir, iş yerləri açılır, maaş və müavinətlər dəfələrlə artırılıb, əhalinin yaşayış səviyyəsi durmadan yaxşılaşır. Bu, Cənab Prezidentin uğurlu daxili siyasətinin məntiqidir. Əlbəttə ki, dövlətin öz vətəndaşının yanında olması bütün çətinliklərin aradan qaldırılmasında önəmlidir.

Vətəndaşların yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması istiqamətində həyata keçirilən islahatların məntiqi nəticəsi olaraq Azərbaycan Prezidentinin məlum sərəncamları ilə insanların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlər həyata keçirilib. "Azərbaycan sosial dövlətdir və biz bunu sözlə yox, əməlimizlə təsdiqləyirik", - deyər Azərbaycan Prezidenti bildirib.

GÜCLÜ XALQ, GÜCLÜ DÖVLƏT, GÜCLÜ LİDER VƏHDƏTİ

Ötən 20 illik tariximiz Azərbaycanın böyük bir salnaməsini yaratmış, güclü iqtisadiyyata, dinamik inkişafa, dünya dövlətləri sırasına xüsusi imicə malik olan dövlət kimi öz imicini təsdiqləmişdir. Dövlət siyasətinin müasir modelini yaradan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yüksək idarəçilik məharəti, qətiyyəti və milli maraqlara əsaslanan daxili və xarici siyasəti nəticəsində bütün sferalarda əldə olunan nailiyyətlər

kökündə müdrik siyasət, möhkəm siyasi iradə və xalq-dövlət birliyinin real əsasları dayanır. Reallaşan kompleks islahatlar, geniş quruculuq işləri və yaradılan güclü iqtisadiyyat və ən əsası da xalq-iqtidar birliyi Azərbaycanın əsas inkişaf göstəriciləri sırasındadır.

Regionların inkişafı: çağırışlar və yeni hədəflər

Prezident İlham Əliyev: "Mən həmişə demişəm ki, bizim sözüümüzün qüvvəti imzamız qədər olmalıdır və bu gün bu, belədir"

sında olan amillərdir. Dövlət başçısı prezidentliyi dövründə ölkə həyatının bütün sahələrində verdiyi vədlərin hamısının yerinə yetirilməsinə nail olmuşdur. 2003-cü il oktyabrın 1-də Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqına müraciət edərək, namizədliyini siyasi varisi Cənab İlham Əliyevin xeyrinə geri götürdüyünü elan edərkən bildirmişdi: "İnanıram ki, Mənim axıra çatdırma bilmədiyim tələklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırma biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm". Cənab İlham Əliyev hər bir Azərbaycan vətəndaşı üçün Prezident oldu və xalqın etimadını doğrultdu. Ötən iyirmi il aydın şəkildə göstərdi ki, İlham Əliyev Prezidentliyi dövründə ölkənin həyatının bütün sahələrində verdiyi vədlərin hamısını yerinə yetirmişdir. Əldə olunan möhtəşəm nailiyyətlər Azərbaycanı güclü və qüdrətli dövlətə çevirib.

Güclü xalq, güclü dövlət, güclü lider vəhdəti müasir müstəqil Azərbaycanın devizinə çevrilib. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının qəbulu və qarşıya qoyulan vəzifələrin uğurlu icrası nəticəsində abadlaşan bölgələrimiz, inkişaf edən ölkəmiz Azərbaycanın dinamik inkişafının göstəriciləridir.

DÖRD DÖVLƏT PROQRAMI ÜZRƏ REGIONLARA YATIRILMIŞ İNVESTİSİYALARIN HƏCMI 104 MİLYARD MANATDIR

Paytaxtla regionlar arasında inkişaf fərqi aradan qaldırmağa hesablanmış Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair Dövlət Proqramları bölgələrdə infrastrukturunu yenilənməsi, rayonların simasının əhəmiyyətli dərəcədə müasirləşməsində mühüm rol oynayıb. Dövlət proqramlarının icra olunduğu 2004–2018-ci illər ərzində

ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə, o cümlədən qeyri-neft sektoru üzrə 2,8 dəfə, sənayə üzrə 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatı üzrə 1,7 dəfə artmışdır.

Bu müddətdə həyata keçirilmiş məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkədə 1,5 milyonu daimi olmaqla 2 milyondan çox yeni iş yeri, 100 mindən çox müəssisə yaradılmış, işsizlik 5 faizə, yoxsulluq səviyyəsi isə 5,1 faizə enmişdir. Dövlət proqramları çərçivəsində görülmüş genişmiqyaslı işlər regionların qarşdakı illərdə də inkişafı üçün möhkəm zəmin yaratmışdır.

"Azərbaycan indi iqtisadi inkişaf, ciddi islahatlar yolundadır", - deyər Prezident bildirib ki, islahatlar cəmiyyətdən başlayaraq yüksək qiymətləndirilir: "Çünki bu islahatlar insanların həyat səviyyəsini yaxşılaşdırır,

yeri və 52 mindən artıq yeni müəssisə yaradılıb. Statistik rəqəmlərə əsasən. 2004-2022-ci illərdə ölkədə 60-dan çox yeni elektrik stansiyası istismara verilib. Elektrik enerjisinin 76%-i regionlarda istehsal edilir. Bu illər ərzində Azərbaycan elektrik enerjisi ni idxal edən ölkədən ixrac edən ölkəyə çevrilib. Regionlarda qazlaşdırmanın səviyyəsi 96%-i ötürüb, fasiləsiz içməli su alan əhali üzrə göstərici 9%-dən 73%-ə çatıb. Bu illərdə 9 hava limanı tikilib və yenidən qurulub. Laçın hava limanının tikintisi isə davam edir. Həmin müddətdə əsas hissəsi bölgələrə aid olmaqla 3.600-dən çox məktəb, 760-a yaxın tibb müəssisəsi tikilib və ya təmir olunub, çoxlu sayda körpü və tunellər, yollar istifadəyə verilib. İstehsal və sənayə müəssisələrinin çoxu bölgələrə aiddir.

"BİZİM SÖZÜMÜZƏ DƏ, İŞİMİZƏ DƏ XALQ TƏRƏFİNDƏN BÖYÜK İNAM VAR"

Prezident İlham Əliyev xalqımızın həyatında böyük dəyişikliklər yaradan tarixi vəzifələrin həyata keçirilməsi yükünü və məsuliyyətini daşıyaraq milli maraqları ifadə edən siyasət həyata keçirir. Azərbaycan Prezidenti sübut edir ki, liderin malik olduğu nüfuz özündə şəxsi keyfiyyətlərin, siyasi dəyərlərin və prinsiplərin vəhdətini birləşdirir. Dövlət başçısının xalqın qəhrəmanı, hərbi sərkərdəsi olması onun intellektual potensialından və səriştəli idarəetmə bacarığından irəli gəlir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatının mühüm sahəsi olan qeyri-neft sektorunun inkişafında, eləcə də, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayan kənd təsərrüfatının dinamik və dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi istiqamətində davamlı işlər görülür. Neft kapitalının insan kapitalına çevrilməsi strategiyasına uyğun olaraq, humanitar sahələrin inkişafı istiqamətində gərgin iş aparılıb. Təhsil sisteminin daha da təkmilləşdirilməsinə dair tədbirlər həyata keçirilib, dünyanın mötəbər universitetlərində minlərlə Azərbaycan gəncinin təhsil alması üzrə Dövlət Proqramı gerçəkləşdirilib, yeni universitetlər açılıb, təhsildə özəl sektor formalaşılıb. Yeni və çevik iqtisadi yanaşmalar, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, əlverişli biznes mühitinin yaradılması, investisiya cəlbçiliyinin daha da artırılması, vergi və gömrük sistemində köklü dəyişikliklər, şəffaflığın artırılması kimi mühüm amillər Azərbaycanın dayanıqlı və inklüziv sosial-iqtisadi inkişafını təmin edib. Son 20 il ərzində ümumi daxili məhsul (ÜDM) 6,2 milyard ABŞ dollarından 78,7 milyard ABŞ dollarına çatıb, ÜDM-in real həcmi 4 dəfə artıb. Adambaşına ÜDM 769 ABŞ dollarından 7.798 ABŞ dollarına yüksəlib. Qeyri-neft-qaz ÜDM-i 4,1 milyard ABŞ dollarından 41,1 milyard ABŞ dollarına çatıb. Ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 3,8 milyard ABŞ dollarından 52,7 milyard ABŞ dollarına yüksəlib. İxracın həcmi 2,2 milyard ABŞ dollarından 38,1 milyard ABŞ dollarına çatıb. Qeyri-neft ixracı 0,26 milyard ABŞ dollarından 3,05 milyard ABŞ dollarına yüksəlib. Xarici ticarətin profisitisi 0,5 milyard ABŞ dollarından 23,6 milyard ABŞ dollarına çatıb. 2003-2022-ci illər ərzində Azərbaycanda kənd təsərrüfatı 2,2 dəfə, nəqliyyat sektoru 4,9 dəfə, turizm və ictimai iaşə 18,9 dəfə, informasiya və rabitə sahəsi isə 23 dəfə artıb. Təbii ki, bütün bunlar bir daha deməyə əsas verir ki, Cənab Əliyevin prezidentliyi dövründə bütün sferalarda çevik islahatlar aparılıb, dövlət proqramları qəbul olunub.

İNSANLARIN RAHATLIQ VƏ FIRAVANLIĞININ GÖSTƏRİCİLƏRİ

Bölgələrdə istehsal müəssisələrinin dirçəlişi və yeni sənaye obyektlərinin yaradılması, yerli resurslardan istifadənin səmərəliliyinin artırılması, aqrar sektorun müxtəlif dəstək mexanizmləri və innovativ üsullarla inkişaf etdirilməsi, müasir infrastrukturun, yeni iş yerlərinin yaradılması dövlət proqramlarının reallaşdırılmasında əsas nailiyyətlər sırasında qeyd edilməlidir. Ümumilikdə 4 dövlət proqramı üzrə regionlara yatırılmış investisiyaların həcmi 104 milyard manat təşkil edir. 2022-ci ildə regionlar üzrə məhsul buraxılışının nominal həcmi 2003-cü ilə nisbətən 13,5 dəfə böyüyüb, əhalinin nominal gəlirləri isə 10,5 dəfə artıb. 2004-cü ildən beri regionlarda 1,8 milyondan çox yeni iş

Azərbaycanın iqtisadi inkişaf parametrlərinə görə dünyada lider mövqeyə malik olması bu uğurlara söykənir. Ölkəmizi gələcək işıqlı yolunda daha da böyük uğur və nailiyyətlər gözləyir. "2003-cü ildə və ondan sonrakı illərdə nəyi demişəmsə, onu da etmişəm. Ona görə bizim sözüümüzdə də, işimizdə də xalq tərəfindən böyük inam var. Mən həmişə demişəm ki, bizim sözüümüzün qüvvəti imzamız qədər olmalıdır və bu gün bu, belədir" - deyər Prezident bildirib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Milli mətbuatımızın yaranmasının 149-cu ildönümüərəfəsindəyik. 149 illik tarix mətbuatın dünənini, bugününü ehtiva etməklə yanaşı, gələcəyə böyük inamla addımlaması, yeni dövrün yeni çağırışlarını yüksək səviyyədə yerinə yetirməsi üçün böyük stimuldur. Təbii ki, 149 illik yolu bir yazıda əhatə etmək qeyri-mümkündür.

Mətbuatımız Zərdabi ənənələrinə söykənib hər dövrün tələblərini uğurla yerinə yetirməklə hazırkı inkişaf səviyyəsinə gəlib çatıb. Bu gün qalib, bütövləşən Azərbaycanın mətbuatının dünənindən və bu gündən bəhs etməyimiz hər birimizdə böyük qürur hissi yaradır. Dövrün, zamanın çağırışları müxtəlif olsa da mətbuatın prinsipləri dəyişməzdir. Qərəzsizlik, obyektivlik, vətənpərvərlik prinsiplərini fəaliyyətində mühüm dəyərlər kimi hər zaman öndə saxlayan müstəqil mətbuatımız çətin və şərəfli yol keçərək daim dövrün reallıqlarının güzgüsü və təbliğatçısı olub. 1875-ci ildən sonra çoxsaylı nəşrlərlə zənginləşən milli mətbuatımız Azərbaycan ədəbi dilinin və maarifçilik hərəkatının inkişafına əhəmiyyətli töhfələr vermiş, milli özünüdərk və istiqlal məfkurəsinin formalaşmasında, qabaqcıl ideyaların təbliğində böyük xidmətlər göstərmişdir. “Ziya”, “Ziyayi-Qafqaziyyə”, “Kəşkül”, “Şərqi-Rus”, “Həyat”, “Füyuzat”, “Dəbistan”, “İrşad”, “Tazə həyat”, “Molla Nəsrəddin”, “Tərəqqi”, “Həqiqət”, “Məktəb”, “Açıq söz” kimi onlarla qəzet və jurnal ötən əsrin əvvəllərində anadilli mətbuatımızın sonrakı tarixini yaratdılar. Azərbaycan mətbuatı Sovet hakimiyyəti dövründə kommunist ideologiyasının güclü təsiri altında fəaliyyət göstərsə də, milli varlığını qoruyub saxlaya bilib, respublikanın ictimai-siyasi həyatında fəal şəkildə iştirak edib. Bu fikirləri “iki sahil” qəzetinin baş redaktoru, siyasi elmlər doktoru, professor, Əməkdar jurnalist Vüqar Rəhimzadə açıqlamada bildirib.

Vüqar Rəhimzadə qeyd edib ki, mətbuatın inkişaf tarixindən bəhs edərkən müstəqilliyimizin bərpasından sonrakı dövr xüsusi diqqət çəkir. Müstəqilliyimizin bərpasının ilk illərində yaşanan çətin dövr digər sahələr kimi, mətbuata da öz təsirini göstərirdi. Söz, fikir azadlığından söhbət belə gedə bilməzdi. Jurnalistlər fiziki və mənəvi təzyiqlərə məruz qalırdılar. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı mətbuatımızın inkişaf tarixində də yeni mərhələnin əsasını qoydu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqil mətbuatın inkişafını demokratiyanın tələbi kimi dəyərləndirərək bu sahənin inkişafı istiqamətində davamlı addımlar atdı. 1998-ci ildə mətbuata dövlətin nəzarət mexanizmi olan senzuranı ləğv etməklə azad, müstəqil KİV-lərin inkişafı üçün geniş imkanlar açan Ulu Öndər imzaladığı Fərman və sərəncamlarla ölkədə informasiya bolluğunun yaradılmasının təməlini qoydu. Ölkədə xeyli sayda müstəqil mətbu orqanın və informasiya agentliklərinin, elektron KİV-lərin, jurnalist qurum və birliklərinin, bu sahəni əhatə edən qeyri-hökumət təşkilatlarının azad fəaliyyət göstərməsi üçün zəruri imkanlar yaradıldı. Söz, mətbuat azadlığının inkişafına əngəl olan süni maneələrin aradan qaldırılması üçün qanunvericilik bazasının təkmilləşdirilməsi təmin edildi, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunu özünün inkişaf modeli seçən Azərbaycanda KİV-lərin rolunun artırılması başlıca məqsəd kimi qarşıya qoyuldu. Ümummilli Lider Heydər Əliyev jurnalistləri dövlət mükafatları, orden və medallarla təltif etməklə bildirdi ki, KİV-lərə qayğı davamlı və sistemlidir. Ümumilikdə Ulu Öndər mətbuatın problemlərinin həlli ilə bağlı xeyli sayda Fərman və sərəncamlar imzalayıb. 2001-ci ildə ölkənin əsas kütləvi informasiya vasitələri və jurnalist təşkilatlarının rəhbərləri ilə görüşən Ulu Öndər mətbuatın problemlərini müzakirə edərək onların həlli istiqamətində mühüm addımlar atdı. Bunlardan ən önəmlisi qəzetlərin əlavə dəyər və mənfəət vergisindən azad edilməsi oldu.

Baş redaktor vurğulayıb ki, 2003-cü ildən Heydər Əliyev siyasətinin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi mətbuata diqqət və qayğıda da özünün aydın

“Mətbuatımız 149 yaşını ərazi bütövlüyümüzün tam bərpası fonunda qeyd edir”

Mediamız Azərbaycanın hər bir uğurunun, Zəfərlərinin təbliğatçısıdır

ifadəsini tapıb. 2008-ci ildə “Azərbaycan Respublikasında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Konsepsiyası”nın qəbul edilməsi mətbuatın inkişafına göstərilən diqqət və qayğının ən bariz nümunəsidir. Azərbaycanda kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafı, jurnalistlərin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılması həmişə dövlət başçısının diqqət mərkəzində olduğuna görə, KİV-lərə birdəfəlik yardımlar göstərilmiş, mətbuat işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri həyata keçirilmişdir. Həmçinin milli mətbuatın inkişafındakı xidmətlərinə görə jurnalistlərin fəxri adlarla təltif edilməsi haqqında Sərəncamlar mətbuata və mətbuat işçilərinə göstərilən dövlət qayğısına nümunədir. 2022-ci ildə “Azərbaycan Respublikası İpoteka və Kredit Zəmanət Fondu”nun vəsaiti hesabına ipoteka kreditinin, o cümlədən güzəştli ipoteka kreditinin verilməsi Qaydası”nda edilmiş dəyişiklikləyə əsasən Media Reyestrinə daxil edilmiş ən azı 5 il jurnalist işləyən və gənc ailənin üzvü olan şəxs, həmçinin ən azı 15 il jurnalist işləyən şəxs güzəştli ipoteka kreditindən istifadə etmək hüququna malikdir. “Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Qanunla 2023-cü il yanvarın 1-dən media subyektlərinin məhz media ilə bağlı fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlirləri, o cümlədən reklam gəlirləri, habelə media subyektlərinə MEDIA Agentliyi tərəfindən verilən maddi yardımlar gəlir (mənfəət) və sadələşdirilmiş vergilərdən 3 il müddətinə azad edilib. Həmçinin rəqabətə davamlı milli media məhsullarının istehsalının stimullaşdırılması məqsədilə media subyektləri tərəfindən istehsal olunan media məhsullarının təqdim edilməsi də həmin tarixdən 3 il müddətinə əlavə dəyər vergisindən azad edilib. Azərbaycanca daimi nümayəndəlik yaratmayan qeyri-rezident şəxslər tərəfindən media subyektlərinə media fəaliyyəti ilə bilavasitə bağlı olan işlərin görülməsi və xidmətlərin göstərilməsi də 2023-cü ilin 1 yanvar tarixindən 3 il müddətinə əlavə dəyər vergisindən azad edilib. Milli mətbuatımızın inkişafına xidmət edən bu addımlar tarixi Zəfərimizdən sonrakı dövrün reallıqlarıdır.

Vüqar Rəhimzadə onu da əlavə edib ki, Şanlı Qələbəmiz bütün sahələrdə, o cümlədən mətbuatda yeniliklərə, təkmilləşməyə yol açdı. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 12 yanvar 2021-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasında media sahəsində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında” Fərmanı bu reallığı ortaya qoydu ki, qlobal informasiya mühitinin müəyyənləşdirildiyi fəaliyyət prinsiplərinə uyğun olaraq modernləşmə, rəşionallıq, qabaqcıl texnologiyaların geniş tətbiqi, aparıcı trendlərinizlənil-

məsi və digər mühüm şərtləri özündə birləşdirən innovativ təkamülün yaratdığı imkanlardan Azərbaycan mediasının daha çox bəhrələnməsi, onun şəffaflıq və vətəndaş məmnunluğu prinsiplərinə əsaslanan, cəmiyyətin obyektiv və peşəkar şəkildə məlumatlandırılmasına xidmət edən fəaliyyətinin stimullaşdırılması üçün bu sahədə əsaslı islahatlar aparılmasına zərurət yaranmışdır. Bu sənədə uyğun olaraq Medianın İnkişafı Agentliyi yaradıldı. Medianın İnkişafı Agentliyinin çap mediası ilə yanaşı, onlayn media resurslarının da dövlətin dəstəyindən bəhrələnməsinə geniş imkanlar yaratması sağlaml rəqabət mühitinin formalaşmasını, iqtisadi müstəqilliyin təmin olunmasını təmin edir. Azərbaycanda Vahid Media Reyestri yaradıldı, MEDIA tərəfindən jurnalistlərə vəsiqə verildi. Mətbuatla bağlı qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində atılan mühüm addımlar sırasında yeni “Media haqqında” Qanunun qəbul edilməsini də xüsusi qeyd etməliyik. Atılan hər bir addım qalib, bütövləşən Azərbaycanın reallıqlarının güzgüsü olan mətbuatın inkişafına, fəaliyyət istiqamətlərini genişləndirməsinə xidmət edir. Azərbaycanın artan iqtisadi imkanları mətbuatın inkişafı yolundakı çətinliklərin aradan qaldırılmasına, onun aktual problemlərinin həllinə şərait yaradır. Eyni zamanda, müasir dövrdə informasiya texnologiyalarının inkişafı Azərbaycan mətbuatını global informasiya şəbəkəsinin bir hissəsinə çevirib. Bütün dünyada gedən qloballaşma prosesi mətbuatdan da yan keçməyib. Bu gün yüzlərlə azərbaycanlı jurnalist təşkil olunan ixtisasartırma və təkmilləşmə kurslarında iştirak edir. Jurnalist peşəkarlığının artırılması bütün dövrlər üçün öz aktuallığını qoruyur.

Baş redaktor bildirib ki, bu çağırışlar hər zaman fəaliyyətimizin önündə dayanmalıdır: Vətənpərvərlik, yüksək milli şüur, ali məqsədlər uğrunda cəmiyyətimizin səfərbər olunmasına layiqli töhfələr verməmiş Azərbaycan jurnalistləri hər zaman prinsipli nümayiş etdirməli, saxta və yalan məlumatlara söykənən kampaniyaların qlobal səviyyədə vüsət aldığı bir şəraitdə Azərbaycanın dövlətçilik maraqlarını uca tutmalı, vətəndaşlarımızın dolğun və düzgün məlumat əldə etmək hüquqlarını təmin etməli, cəmiyyətimizin tərəqqisi naminə var gücləri ilə çalışmalıdırlar.

Vüqar Rəhimzadə diqqəti Azərbaycan mətbuatının həqiqətlərimizin, xüsusilə Birinci və İkinci Qarabağ müharibəsi dövrünün reallıqlarının təbliği istiqamətində göstərdiyi səylərə yönəldib. Qeyd edib ki, media orqanları üzərinə düşən vəzifəni layiqincə yerinə yetirib, Azərbaycanın böyük Zəfərinin müjdəçisi olub. Hər zaman

Azərbaycan həqiqətlərinin təbliği missiyasını uğurla həyata keçirən mətbuatımız 44 günlük Vətən müharibəsinin gedişində ölkəmizin düşmən təbliğatına qarşı informasiya mübarizəsinə töhfələrini verdiyi kimi, postmüharibə dövründə də bu işi davam etdirməkdədir. Azərbaycan mediası bu gün də dövlətimizin başçısı, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin artıq tarixə qovuşmuş Qarabağ münafiqəsi ilə bağlı səsləndirdiyi hər bir fikrin, hər bir bəyanatın, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdəki vəziyyət barədə həqiqətlərin ölkə və dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayır. Son bir ildə qalib Azərbaycanın yeni Zəfərləri mətbuat səhifələrində geniş işıqlandırılıb. Bu günə qədər fasiləsiz davam edən informasiya müharibəsində mətbuat işçiləri öz peşəkarlığı və vətənpərvərliyi ilə daim fərqləniblər. Qarabağ uğrunda döyüşlərdə fərqlənən və müxtəlif medallarla təltif edilənlər arasında jurnalistlərin də olması ölkəmizdə bu sahədə çalışanlara göstərilən böyük etimadın və diqqətin təzahürüdür.

Baş redaktor tarixi Zəfərimizinyol açdığı yeniliklər sırasında iki dost, qardaş ölkənin - Azərbaycan və Türkiyənin mətbuat sahəsində də əməkdaşlığa xüsusi önəm verərək bu sahədə birgə addımların atılması üçün imzalanan “Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında media sahəsində strateji əməkdaşlıq haqqında” Anlaşma Memorandumunu qeyd edib. Razılaşmaya əsasən iki ölkənin mediasının əlaqəli şəkildə hərəkatı baxımından səmərəli fəaliyyət göstərməsi məqsədilə Ortaq Media Platforması yaradılması çərçivəsində tərəflər arasında əməkdaşlıq aparılacaq sahələr müəyyən edilmişdir.

Baş redaktor qeyd edib ki, bu gün Azərbaycan mətbuatı 149 yaşını ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpa edilməsi fonunda bütün ölkə ərazisində qeyd edir. Ötən ilin 20 sentyabr tarixində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirdiyi lokal antiterror tədbirləri nəticəsində suverenliyimizi tam bərpa etdi. Hazırda bərpa-quruculuq işləri bütün Qarabağı, Şərqi Zəngəzuru əhatə edib. Xankəndi, Xocalı qısa zamanda böyük quruculuq meydanına çevrilib. Azad edilmiş torpaqlarımızın bərpası, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın bu ərazilərə davamlı səfərləri mətbuatda geniş işıqlandırılır. Heydər Əliyev Fondunun bu torpaqlarda tarixi və dini abidələrimizin bərpasına yönəlmə layihələrinin uğurlu nəticələri mətbuat vasitəsilə ölkə və dünya ictimaiyyətinə çatdırılır. Azərbaycanın hər bir uğurunun, Zəfərinin təbliğatçısı olan mətbuatımız tezliklə “Biz Qərbi Azərbaycana qayıtdıq” müjdəsini də xalqımıza çatdırmaq arzusu ilə 150 yaşına qədəm qoyur. Yeni dövrün yeni hədəflərinin həyata keçirilməsində üzərimizə düşən vəzifəni yerinə yetirmək üçün səylərimizi daha da artırmalı, hücum diplomatiyamızı uğurla davam etdirərək qalib, bütövləşən Azərbaycana qarşı aparılan əsassız təbliğatları real faktlar, tarixi həqiqətlərimiz əsasında cavablandırmalıyıq. Tarixi ədalət, beynəlxalq hüquq Azərbaycanın tərəfindədir.

Ekooloji problemlərin bu qədər artması fonunda dünyanı gözələn təhlükələrdən biri də quraqlıqdır. Quraqlıq, yağışların qeydə alınmış normal səviyyədən aşağı düşməsi nəticəsində torpaq və su ehtiyatlarına mənfi təsir göstərən və hidroloji tarazlığın pozulmasına səbəb olan təbii hadisədir. Bütün dünyada quraqlığa təsir edən əsas amillər atmosfer çirkliliyi, fiziki-coğrafi faktorlar və iqlim şəraitidir. Quraqlığın bildiyimiz 3 növü var - meteoroloji quraqlıq, kənd təsərrüfatı quraqlığı, hidroloji quraqlıq.

Təxminən 30 gün və daha çox müddətdə yağıntının normadan az, temperaturun yüksək və nisbi rütubətin aşağı olması ilə müşahidə olunan quraqlıq meteoroloji və ya atmosfer quraqlığı adlanır. Yağıntı normadan 1,5 ortakvadratik yayınma miqdarı hüdudundan az olanda sərt quraqlıq, yağıntı normadan 1,5 ortakvadratik yayınma miqdarından az olanda isə çox sərt quraqlıq kimi səciyyələndirilir.

Kənd təsərrüfatı quraqlığı, müəyyən bir bitkinin suya ehtiyacı olduğu böyümə dövründə - kritik vaxtında torpaqda kifayət qədər nəm olmadıqda baş verir. Kənd təsərrüfatı quraqlığı meteoroloji quraqlıqdan sonra və hidroloji quraqlıqdan əvvəl baş verən tipik vəziyyətdir. Kənd təsərrüfatı quraqlığı, torpaq bəreketli olsa belə, məhsuldarlığı xeyli dərəcədə azalda bilər.

Susuz qalma təhlükəmiz var!

qeyri-bərabər paylanıb. Hazırda ölkənin yuxarı su ehtiyatları 27 kubkilometr təşkil edir, quraqlıq illərdə isə bu ehtiyat 20-21 kubkilometre qədər azalır. Yuxarı su ehtiyatlarının mənbələrini çaylar, göllər, su anbarları və buzlaqlar təşkil edir. Ölkəmizin şirin su ehtiyatlarının 70-72 faizi ölkə hüdudlarından kənar formalaşır.

Son 1 ildə Azərbaycanın su ehtiyatları minimuma düşüb. Həmişə bol sululuğu ilə məşhur olan Kür və digər kiçik çaylar quruyur. Dünyada gedən global istiləşmə bizdən də yan keçmir, içməli su mənbələrimiz quruyur. Təəssüf ki, bizdən fərqli olaraq, bir çox dünya ölkələri bu həyati təhlükə ilə bağlı ciddi tədbirlər gördü. Azərbaycan su ehtiyatlarının az olduğu ölkələrdən biridir, ölkənin ümumi su ehtiyatının 70 faizi xarici mənbələr hesabına formalaşdığından global problem başlayanda həmin 70 faiz su da bizə çatmayacaq. Transsərhəd çaylarından gələn suyu həmin ölkələr istifadə edəcək.

Kürdə suyun səviyyəsinin aşağı düşməsi məsələsinə gəlincə, bunun bir çox səbəbləri var. Onlardan biri Kür çayının mənbəyi olan Türkiyədə bir neçə su anbarının tikilməsidir. Mənbə sularının böyük hissəsi orada toplanılır və çaya az gəlir. İkincisi isə, Kürə axan kiçik çaylar ekoloji səbəbdən quruyub. Məsələn, meşələr qırılıb, qum, çınqıl daşları daşınılıb. Həmin çaylar lilli suyu Kürə gətirir və çayın aşağı axarlarında onun dibi yuxarı qalxır. Məhz ona görə də keçən il əksinə olaraq, dəniz suyu Kürə axmağa başladı. Üstəlik, Kür çayına təzyiq artır. Ondan suvarmada nəzarətsiz və məhdudiyetsiz istifadə edilir. Bir çox böyük plan-tasiyalar suvarma üçün Kür çayının suyunu

lak və israf, son illərdə qeyri-müntəzəm və qeyri-kafi yağıntılar səbəbindən dünya çox ciddi təhlükənin astanasındadır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının məlumatına görə, dünya əhalisinin 40%-i su qıtlığı ilə mübarizə aparır və 700 milyona qədər

yeraltı sularda və buzlaqlarda mühavizə olunur. Dünyada 663 milyon insanın adekvat su ehtiyatlarına çıxışı yoxdur, hər gün 5 yaşınadək 800 uşaq qeyri-adekvat su, kanalizasiya və pis gigiyena şəraitinin yaratdığı ishal-dan ölür. Dünyada qadınlar və qızlar evlərinə su daşımaq üçün ümumilikdə 200 milyon saat sərf edirlər. Əhalinin artımı, sənaye və enerji sektorlarında artan tələb və istehlak nisbəti ilə birlikdə məişət sularından istifadənin artması qarşıdakı quraqlıq riskini daha aydın göstərdi. Son bir neçə onillikdə suya tələbatın artması dünya əhalisinin artımından iki dəfə çox artıb. 2040-cı ilə qədər bu tələbatın 4,350 milyard kubmetre çatacağı bildirilir. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının məlumatına görə, növbəti 30 il ərzində global sudan istifadənin ildə təxminən 1% artacağı gözlənilir.

Azərbaycan ərazisində içməyə yararlı sular məhdud ehtiyatlara malik olmaqla

Yüksək temperatur, aşağı nisbi rütubət və külək yağıntıların olmamasının əsas səbəblərindəndir. Hidroloji quraqlıq yağıntıların uzun müddət olmaması nəticəsində səth və qrunt sularında baş verən azalma və çatışmazlıqlar nəticəsində yaranır. Bu çatışmazlıqlar yaransa çay axınının, göl, su anbarı və yeraltı su səviyyəsinin ölçülməsi aparılır. Hidroloji ölçmələr quraqlığın ilk göstəriciləri deyil, çünki yağışın olmaması ilə çaylarda, dərələrdə və su anbarlarında suyun olmaması arasında vaxt intervalı var. Hidroloji quraqlıq meteoroloji quraqlıq başa çatdıqdan sonra uzun müddət davam edə bilər.

Əhalinin artması, həddindən artıq isteh-

insan 2030-cu ilə qədər quraqlıq səbəbindən miqrasiya riski altındadır. Bu, həm də qida çatışmazlığı və epidemiyalar kimi bir çox risklər yaradacaq.

Dünyada hər il təxminən 55 milyon insan quraqlıqdan əziyyət çəkir. Qeyri-adekvat su ehtiyatları heyvandarlıq və kənd təsərrüfatı sektorlarına zərər vurmaqla yanaşı, insanların əsas dolanışq vasitələrini də risk altına qoyur. O, epidemik xəstəliklər, məcburi köçlər və ərzaq qıtlığı kimi təhlükələr yaradaraq bəşəriyyətin həyatını təhlükəyə atır. Üstəlik, Yerdəki suyun yalnız 2,5 faizi şirin sudur və bu qaynaqların yalnız 10 faizi əlçatandır. Qalan şirin su ehtiyatları

normadan artıq götürürlər.

Azərbaycanın 30 faiz su ehtiyatı Qarabağda yerləşir. Həmin su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilsə ətraf regionlar da vəziyyətdən çıxıb bilər. Amma bu kortəbii yox, sistemli, elmi şəkildə əsaslandırılmış işlər vasitəsi ilə həyata keçirilməlidir. Suyun düzgün paylaşdırılması, bölüşdürülməsi, su mənbələrinə normal təzyiq verilməsi kimi məsələlər nəzərə alınmalıdır. Yəni bir tərəfdə daha çox su istismar edib, digər tərəfdə qıtlıq yaratmamaq üçün düzgün kanalların çəkilməsi, alternativ mənbələrdən istifadə etmək lazımdır.

Lələ Mehralı

Ordumuz qürurumuzdur!

Dövlətin milli təhlükəsizliyinin, ərazi bütövlüyünün təmin olunmasında Silahlı Qüvvələrin rolu son dərəcə əhəmiyyətlidir. Ələxüsus, artıq döyüş meydanlarında özünü təsdiq etmiş, güclü Orduya malik olmaq, hər bir dövlət üçün sabitlik faktoru, hər bir xalq üçün qürur mənbəyidir.

Müstəqil Azərbaycan dövlətini böyük nailiyyətlərə aparan digər inkişaf istiqamətləri kimi Azərbaycan Ordusunu bugünkü qüdrətinə yetirmiş proseslər öz başlanğıcını Ümummilli Lider Heydər Əliyevin strateji inkişaf kursundan götürür. Azərbaycan üçün hava-su kimi lazım olacaq peşəkar hərbi kadrların hazırlanması prosesinə məhz Heydər Əliyevin 1969-cu ildə ölkə rəhbərliyinə gəlişindən sonra başlanmışdır. Müdrik dövlət xadimi 1971-ci ildə böyük zəhmət bahasına respublikada hərbi kadrlar hazırlayan məktəbin - görkəmli sərkərdə Cəmişid Naxçıvanski adını daşıyan hərbi liseyin yaradılmasına nail oldu. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa edəndən sonra C.Naxçıvanski adına Hərbi Məktəb ordu

si diqqət ayrıldı. Bu istiqamətdə görülən işlərin tərkib hissəsi kimi Azərbaycan Prezidentinin 22 may 1998-ci il tarixli fərmanı ilə Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı gün - 26 İyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü elan olundu. Hərbi təhsil sisteminin daha da inkişaf etdirilməsi məqsədilə 1999-cu il fevralın 20-də Hərbi Akademiyanın yaradılması hər sahəsində milli kadr ehtiyatının formalaşması prosesinə əhəmiyyətli töhfə verdi. Azərbaycan Ordusu tədricən modernləşdirilərək beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırıldı. Ulu Öndər Heydər Əliyevin uzaqqörən siyasəti nəticəsində 1994-cü ilin əvvəllərində Azərbaycan NATO-nun "Sülh naminə tərəfdaşlıq" proqramına, bu əməkdaşlığın davamı olaraq 1996-cı ildə "Planlaşdırma və analiz prosesi" proqramına, 2001-ci ildə isə "Fərdi Tərəfdaşlıq üzrə Əməliyyat Planı"na qoşuldu. İl ərzində 2 mindən çox Azərbaycan hərbiçisi NATO proqramlarında,

ni, ərazi bütövlüyünü təmin etmiş oldu. Lakin bu qələbələrin ayaq səslərinin eşidildiyi, xalqın müzəffər ordusuna etimadının özünə qayıtdığı Aprel, Günnüt və Tovuz döyüşlərini də unutmamaq olmaz. Bu qələbələrin ilk halqası 2016-cı ildəki Aprel zəfəri idi. Aprel döyüşlərindən sonra Böyük qayıdışa Cocuq Mərcanlıdan başladığı. 2018-ci ildə isə Günnüt zəfəri Ermənistanə növbəti dərs oldu. Amma düşmən bundan yenə də nəticə çıxarmadı. 2020-ci ilin iyul ayında yenidən çirkin əməllərini işə salıb cəbhənin Tovuz istiqamətində növbəti tərribatə əl atdı. Belə ki, iyulun 12-si günorta saatlarından başlayaraq Ermənistan silahlı bölmələri tərəfindən Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidmətinin Tovuz rayonunda yerləşən mövqeləri artilleriya qurğularından atəşə tutuldu. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin cavab atəşi və əks-həmlə tədbirləri nəticəsində düşmən tərribatının qarşısı yenə də alındı. Döyüşlər zamanı Ermənistan ordusunun şəxsi heyəti çoxsaylı itki verdi. İyulun 13-nə keçən gecə ərzində də gərginlik davam etdi. Artilleriya, minaatan və tankların tətbiqi ilə gedən gecə döyüşlərində Azərbaycan Ordusunun dəqiq atəşi nəticəsində qarşı tərəfin dayaq məntəqəsi, raket qurğuları, avtomobil texnikası və canlı qüvvəsi məhv edildi. Bir neçə gün davam edən döyüşlər Azərbaycan Ordusunun qələbəsi ilə başa çatdı.

məqsədi ilə ölkəmiz Türkiyə, Gürcüstan, Rusiya ilə yanaşı, Ukrayna, Belarus, ABŞ, Böyük Britaniya, Pakistan, İsrail, İtaliya və digər dövlətlərlə hərbi, hərbi-texniki və hərbi-siyasi əməkdaşlıq edir. Ölkəmizin NATO bloku ilə əməkdaşlığı xüsusi olaraq qeyd edilməlidir. Azərbaycan-Türkiyə hərbi əməkdaşlığı isə ayrıca qeyd olunmalıdır. Ölkələrimiz arasında "Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında" imzalanmış müqaviləyə əsasən, hərbi sahədə sıx əməkdaşlıq edilir. Azərbaycan Türkiyədən mütəmadi olaraq NATO standartlarına cavab verən silah və sursat alır.

Silahlı Qüvvələrimiz dünyanın ən güdrətli hərbi gücləri sırasına yüksəlib. Təsəffü deyil ki, nüfuzlu "Global Fire Power" mərkəzinin 55 göstərici əsasında hazırladığı hesabatda Azərbaycan Ordusu Cənubi Qafqazda birinci, dünyada isə ilk əlli ordu sırasında qərarlaşıb.

Silahlı Qüvvələrimizin arsenalı Azərbaycanın müdafiə sənayesinin istehsal etdiyi hərbi texnika və silah-sursatlarla yanaşı, xarici ölkələrin hərbi sənayesinin məhsulları ilə daha da zənginləşdirilir. Bu sırada 2024-cü ilin əvvəlində qardaş Türkiyənin "Baykar" şirkətinin "Akıncı" hücum PUA-sının Hərbi Hava Qüvvələrinin hərbi obyektlərində silahlanmaya qəbul edilməsinin böyük əhəmiyyəti var.

Bu il iyunun 26-da - Silahlı Qüvvələr

quruculuğunun əsas bazalarından birinə çevrildi.

1993-cü ilin iyununda, müstəqilliyini yenidən əldə etmiş Azərbaycanın ağır təhlükələrlə üz-üzə qaldığı vaxtda xalqın təkiddi tələbi ilə hakimiyyət rəhbərliyinə qayıtdıqdan sonra Ümummilli Liderin həyata keçirdiyi dövlət quruculuğu proseslərində də ordu quruculuğu məsələlərinə müstəsna əhəmiyyətli məsələ kimi xüsusi diqqət yetirilirdi.

Həmin dövrdə ölkədə nizami ordudan, vahid komandanlıqdan hələ əsər-əlamət yox idi. Müxtəlif hərbi dəstələr ayrı-ayrı qüvvələr tərəfindən idarə olunur, hakimiyyət davalarında vasitə kimi bu silahlı qruplaşmalardan istifadə edilir, bu da ölkəni vətəndaş müharibəsi təhlükəsinə sürükləyirdi. Bu vəziyyətdən istifadə edən düşmənin torpaqlarımıza təcavüzü getdikcə daha geniş miqyas alırdı. Belə bir ağır vaxtda ölkənin gələcək taleyinə görə məsuliyyəti üzərinə götürmüş Ulu Öndər Heydər Əliyev başıpozuq silahlı dəstələri ləğv edərək nizami ordu quruculuğu prosesinə start verdi. Azərbaycan Milli Ordusunun formalaşması prosesində yeni bir mərhələnin əsasını qoydu. 1994-cü il mayın 12-də Ermənistan-Azərbaycan hərbi münaqişəsində atəşkəs haqda müqavilə imzalandıqdan sonra Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin formalaşması daha da sürətləndi. Həyata keçirilən uğurlu siyasət nəticəsində Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki təminatının yaxşılaşdırılmasına, şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji hazırlığının artırılmasına və döyüş ruhunun yüksəldilməsinə xüsusi

layihələrdə və digər ikitərəfli əməkdaşlıq proqramlarında iştirak edərək ən son hərbi yenilikləri mənimsədilər. Beynəlxalq sülhməramlı qüvvələrin tərkibində

K o s o v o d a , Əfqanıstanda və İraqda zəngin təcrübə qazanıb və öz standartlarını NATO standartlarına uyğunlaşdıraraq Azərbaycan Ordusu modern orduya çevrildi.

Ulu Öndərin ordu quruculuğu siyasətini uğurla davam etdirən və daha da zənginləşdirən Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqət və qayğısı sayəsində hərbiçilərin peşəkarlığının artırılması, şəxsi heyətin döyüş ruhunun və mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsi, Silahlı Qüvvələrimizin müasir silah və texnika ilə təchizatı istiqamətində davamlı və uğurlu addımlar atıldı. Bunun sayəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələri qısa müddət ərzində Cənubi Qafqazın ən güclü ordusuna çevrildi.

2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan böyük qələbə, 2023-cü ildə lokal xarakterli antiterror tədbirləri Azərbaycan tarixinin ən şanlı səhifələridir. Məhz bu Zəfərlər Azərbaycanın suverenliyi-

2020-ci ildə cəmi 44 gün ərzində havada da, quruda da düşmənin canlı qüvvəsini, hərbi texnikasını məhv edən Silahlı Qüvvələrimiz ilk "smart müharibə" aparan ordu kimi də adını dünyanın hərbi salnamələrinə yazıb.

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra müasir silahların alınması ilə yanaşı, Silahlı Qüvvələrimizdə yeni ordu birləşməsinin yaradılmasına da başlanılıb. Qısa zaman ərzində Quru Qoşunlarının komandanlığı, ümumiyyətlə, strukturu formalaşdırılıb. Bununla eyni vaxtda Quru Qoşunlarının tərkibində daha çevik, daha hazırlıqlı, daha peşəkar Komando hərbi birləşmələri yaradılıb.

Azərbaycan Ordusunu gücləndirmək

Günündə Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevə İtaliyanın "Leonardo" şirkətinin istehsalı olan "C-27J Spartan" tipli hərbi nəqliyyat təyyarəsi təqdim olundu. Bu təyyarə mürəkkəb coğrafi relyef və əməliyyat şəraitində həm müdafiə, həm də mülki müdafiə tapşırıqlarını yerinə yetirməyə qadirdir. "C-27J Spartan" tipli təyyarədən hərbi nəqliyyat, paraşütçülərin və yüklərin havadan atılması, eləcə də tibbi tapşırıqların yerinə yetirilməsi əməliyyatlarında istifadə olunacaq.

Ölkənin müdafiə potensialının gücləndirilməsinin və silahlı qüvvələrin maddi-texniki təminatının daha da yaxşılaşdırılmasının dövlət büdcəsinin prioriteti olması da buna əyani nümunədir. 2024-cü ilin dövlət büdcəsindən ölkənin müdafiə xərcləri üçün 6 milyard 421 milyon manat vəsait yönəldilmişdi. 2024-cü il dövlət büdcəsinə edilən dəyişikliklərdən sonra müdafiə və milli təhlükəsizlik xərcləri 7 milyard 126,3 milyon manata çatdırılıb.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Cənubi Qafqazda sülhün və təhlükəsizliyin təminatına bundan sonra da böyük töhfə verəcək. Hər zaman malik olduğu yüksək döyüş əzmi, ruhu dünya orduları arasında qabaqcıl mövqeyini qoruyub saxlamasına şərait yaradacaq.

Ali Baş Komandanın tapşırığına uyğun olaraq Azərbaycan Ordusunun gələcək inkişafı üçün hər cür addımlar atılır və bundan sonra da atılacaqdır.

Yaqut Ağaşahqızı

"Bu görüşlər yaratdığımız yeni reallıqlara münasibətin dayanıqlılığının təminatıdır"

"Azərbaycan Respublikası ümum-bəşəri dəyərlərə sadiq olaraq bütün dünya xalqları ilə dostluq, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamağı və bu məqsədlə qarşılıqlı fəaliyyət göstərməyi özünün Konstitusiyası ilə altı ali niyyətdən biri kimi müəyyən edib. Bu ali niyyətin realizəsi üçün biz bütün mümkün mexanizmlərə fürsət kimi baxır, beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş normalarında nəzərdə tutulan prinsiplər əsasında mümkün qədər əlaqələrimizin daha çoxşaxəli formatda qurulmasına çalışırıq". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Bəhruz Məhərrəmov deyib.

Millət vəkili bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvəsində iştirak üçün Böyük Britaniyaya səfəri də ilk növbədə məhz bu ali niyyətlərin realizəsinə töhfə kimi qiymətləndirilməlidir. "Bildiyiniz kimi, səfər çərçivəsində cənab Prezident Lüksemburqun Baş naziri Lyuk Friden, İsveçrə Prezidenti Viola Amherd, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban, Litva Prezidenti Gitanas Nausėda, Finlandiya Prezidenti Aleksandr Stubb, Çexiyanın Baş naziri Petr Fiala və Almaniyanın Kansleri Olaf Şolts ilə görüşərək istər global, istər regional, istərsə də ikitərəfli münasibətlər baxımından mühüm müzakirələr keçirib. Bu görüşlər istər Azərbaycanın Vətən müharibəsi və antiterror tədbirlərindən sonra yaratdığı yeni reallıqlara münasibətin dayanıqlılığının təmini, həmçinin noyabr ayında keçiriləcək COP29-la bağlı müzakirələrin keçirilməsi və tədbirə ev sahibliyi edəcək dövlətin başçısı kimi cənab İlham Əliyevin həmin liderləri şəxsən Bakıya dəvət etməsi anlamında mühüm əhəmiyyətə malikdir. Yayılan məlumatlardan da görüldüyü kimi, Azərbaycan

Prezidentinin bütün görüşləri müsbət məcrada davam etmiş, dövlət başçısı Azərbaycanın yaratdığı yeni geosiyasi reallıqlar, habelə COP29-a hazırlıqlarla bağlı, həmçinin Azərbaycanın bu çərçivədə irəli sürdüyü konsepsiyanın, Şimal və Cənub qütbləri arasında konsensusun əldə edilməsi istiqamətində təklif etdiyi modellərin təqdimatı baxımdan mühüm əhəmiyyətə malik oldu".

Bəhruz Məhərrəmov sözlərinə davam edərək qeyd edib ki, "Avropa Siyasi Birliyi"nin 4-cü Zirvəsi çərçivəsində Fransanın yenidən qeyri-praqmatik və regionda sülhə xidmət etməyən mövqə sərgiləməsi, 30 ildən artıq işğalı sürdürmüş Ermənistanın sülhsevər dövlət kimi təqdim edilməsi və Azərbaycanın ünvanına əsassız ittihamlar yağdırması bir daha göstərir ki, bu kimi tədbirlərdə iştirak və yüksək səviyyədə təmsilçilik, həmçinin ikitərəfli və çoxtərəfli görüşlərin keçirilməsi Fransa və onun orbitində olan digər beynəlxalq subyektlərin əsassız davranışlarının qarşısının alınması və cavablandırılması baxımından çox mühümdür: "Azərbaycan dəfələrlə bəyan edib ki, başqa dövlətlərin müstəqilliyinə qəsd vasitəsi kimi və beynəlxalq münasibətlərin həlli üsulu kimi müharibəni rədd edir. Belə bir məqamda, Azərbaycanı hərbi ritorikada ittiham etmək və yaxud Azərbaycanın beynəlxalq hüququn aliliyini təmin edərək öz ərazi bütövlüyü və suverenliyini bərqərar etməsini fərqli müstəvidə təqdim etməyə cəhd göstərmək yolverilməzdir, keçirilən görüşlərin və cənab İlham Əliyevə ikitərəfli görüş üçün müraciətlərin məzmunu da göstərir ki, əslində Fransa bu platformadan da Cənubi Qafqaz üzrə niyyətlərinə çatmadan məğlub kimi ayrıldı".

Ləman Sərraf

MEDIA və Dövlət Xidməti sosial şəbəkələrdə saxta paylaşımınla bağlı birgə açıqlama yayıb

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi (MEDIA) və Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti sosial şəbəkələrdə saxta paylaşımınla bağlı birgə açıqlama yayıb. SİA xəbər verir ki, açıqlamada deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və ailə üzvlərinin adından guya vətəndaşların hansısa investisiya proqramına vəsait qoymağa təşviq edilməsi barədə bir sıra saxta sosial şəbəkə hesablarında paylaşılan materialların saxta ("fake") məlumat olduğunu bildiririk.

Azərbaycanın informasiya agentliklərindən birinin veb-saytının tərtibatını imitasiya edərək hazırlanmış saxta "müsaibə" dezinformasiya mahiyyəti daşıyır və ölkəmizin informasiya mühitini çirkləndirməyə yönəlmiş sistemli dezinformasiya hücumlarının tərkib hissəsidir. Cəmiyyəti yalnız rəsmi mənbələrin verdiyi məlumatlara inanmağa, jurnalistləri, ictimai fəalları bu kimi hallara qarşı hər zaman prinsiplilik nümayiş etdirməyə, saxta və yalan məlumat əsaslı kampaniyaların vüsət aldığı bir şəraitdə sayıq olmağa çağırırıq. Saxta material, habelə onun mənbəyi barədə müvafiq tədbirlərin görülməsi təmin edilməkdədir".

Natiq Cəfərli REAL-ın dağılmasını tezləşdirə bilər

Xalqın partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyası parlament seçkilərində iştirak edəcək namizədlərinin adlarını açıqladıqdan sonra cəmiyyətdə seçki müzakirələri geniş xarakter alıb. Siyasi partiyalar, ictimai təşkilatlar arasında seçkilərlə bağlı müzakirələr sözsöhbətlərə, bəzən yersiz qarşılıqlı ittihamlara gətirib çıxarır. Bu hal seçki mübarizəsində rəqib qarşılıqlı olaraq dəyərləndirilsə də, siyasi etika baxımından düzgün hesab edilmir. Çünki kifayət qədər yaş və başı olan şəxslərin ictimaiyyət önünə bir-biri ilə təhqir etməsi, aşağılayıcı ifadələr səsləndirməsi heç də onlara başucalığı gətirməyir. Lakin görünən ondan ibarətdir ki, bir-birinə olan

onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan bütün sahələrdə inkişaf edir. Söz yox ki, sosial-iqtisadi inkişaf əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşması deməkdir. Necə ki, sosial nailiyyətlərdən İlqar Məmmədov, Erkin Qədirlər, Natiq Cəfərli və digərləri bəhrələnməklə özlərinə malikanələr alıblar, xarici bahalı avtomobillərə sahib olublar, obyektlər inşa etdiriblər. Bunun qarşılığında dedi-qoduluq etmək sərəməliyin və naşükürlüyün əlamətidir. Bu, mövcud faktdır, bu faktı Natiq Cəfərli kimi trollar nə başa düşsə, nə də anlaya bilməzlər. Çünki bunun üçün araşdırmağa və

Asim Mollazadə İlqar Məmmədova baxanda öz abırını və həyasını qoruyan insan kimi görünür

ya təhlillər aparmağa, dövlət qurumlarının hesablarını öyrənmək lazımdır. N.Cəfərli isə xaricdəki antimillilik ünsürlərin boşboğazlığı əsaslanan fikirlərini əlində əsas götürüb, sayıqlayır. Bu isə ona dələlət edir ki, bu məxluq müstəqil düşüncədən və tənqirdən tamamilə məhrumdur. Həm də onu təsdiq etmək olar ki, N.Cəfərli kimilər təhrif edilmiş iqtisadi cizmə-qaralarla çıxış etməklə cəmiyyətdə tərəddüdlər və narahatlıqlar yaratmağa çalışırlar. Lakin qanmır ki, onların danışdıqları boş qazanı danqılatmaqdan başqa bir şey deyil.

Asim Mollazadə İlqar Məmmədova baxanda öz abırını və həyasını qoruyan insan kimi görünür

Artıq həkimlərin də təsdiq etdiyi kimi, REAL partiyasının sədri İlqar Məmmədov "şizofrenik" xəstəliyinə mübtəla olub. Onun müalicəsi və ya qısa müddətə sabit duruma olması da mümkündür. Əlamətləri isə getdikcə daha aqressiv xarakter alır. Onun partiyadaşlarını yersiz olaraq təhqir etməsi, küçə söyüşləri ilə alçaltması, maaşlarını kəsməsi və buna görə özünə haqq qazandırması vəziyyətinin həddindən artıq kritik olduğunu göstərir. Xüsusilə də, parlament seçkilərinin elan olunmasından sonra bədbəxtin vəziyyəti daha da ağırlaşdı. O mənə da ki, bu məxluq əsəblərinə hakim kəsilib bilmir və hər yerdə "mən seçiləcəm", "mən deputat olacam",- deyib hay-küy qaldırır. Hətta namizədliyini irəli sürdüyü dairədəki rəqiblərini hədəfə alıb, onları öz ağıllı ilə lağa qoyur. Bu yerdə deyiblər, "öz gözündə tiri görmür, başqasının gözündə tükü seçir". Hər kəs buna lağ edib, məsxərəyə qoyur, bu da başqalarını lağa qoyur. Düzdür, özünə rəqib hesab etdiyi Demokratik İslahatlar Partiyasının sədri Asim Mollazadə görkəm və düşünçə baxımdan ondan fərqlənir. Ancaq A.Mollazadə İ.Məmmədova baxanda öz abırını və həyasını qoruyan insan kimi görünür. DİP sədri hər məqamda meydana atılıb yersiz açıqlamaları və əhəmiyyətsiz fəaliyyəti ilə tələklilik etmir. Sadəcə, A.Mollazadə keçmiş qaranlıq olan şəxslərdən olduğuna görə, cəmiyyət üçün o qədər də arzuolunan şəxs hesab edilmir. Bununla belə qeyd etdiyim kimi, İ.Məmmədovla müqayisədə müsbət rəngləri özündə təcəssüm etdirən şəxsdir. İndi bu iki məxluq 22 sayılı Nəsimi-Yasamal Seçki Dairəsində namizədlər olaraq üz-üzə gələcəklər. Bir-birini gözəndən salmaları təbiidir, həm də gözləniləndir. Nədən ki, eyni kökə və tipə malik məxluqlardır. Nə edirlərsə etsinlər, özləri bilərlər. Yeni ağıllarına nə gəlsə onu desinlər və əllərinə nə düşürsə onu bir-birinə atsinlər. Lakin unutmasınlar ki, o dairədə xalqın partiyası olan Yeni Azərbaycan Partiyasının layiqli namizədi var. İkinci isə, deputat mandatı heç də insanlıqdan üstün ola bilməz.

İLHAM ƏLİYEV

Media savadlılığı vacibdir?

Media, kütləvi informasiya vasitələrinin ümumi və yeni adıdır. Yeni nəsil mediaya, sələfi olan mətbuatın yerini ustalıqla ələ almış, şəxələnmiş və cəmiyyəti tam öz nəzarəti altına almış xələf deyə bilərik. Yeni nəsil media həyatımıza girəndən sonra çap orqanları, televiziya və radio öz yerini online media ilə paylaşmalı oldu. Əvvəl teleqraf, teleqram, faks, teletayp, məktub, qəzet, radio ilə informasiya ötürülürdü, internet həyatımıza girəndən sonra isə saytlar, portallar, son illərin trendi olan sosial şəbəkələr də media vasitələrinə çevrildi.

Kütləvi informasiya vasitələri insanlara informasiya axınının təmin edilməsində əsas rol oynayırlar. Təsadüfi deyil ki, KİV öz tarixi boyunca cəmiyyəti idarə etmənin ən güclü silahı hesab edilmişdir.

Media, informasiya və xəbər axınının təmin etməklə cəmiyyəti məlumatlandırmaq, xəbərdar etmək və maarifləndirmək vəzifəsini yerinə yetirir. Medianın verdiyi imkanlardan - televiziya, radio, saytlar, qəzetlər, sosial şəbəkələrdən alınan məlumatların məqsədini və düzgünlüyünü araşdırmaq isə oxucunun ixtiyarına buraxılır. Xəbər qaynağının çox olması bu sahədə ciddi xaos yaradır, bir media orqanının dediyini başqası inkar edir, birinin qara dediği şeyə digəri ağ deyir, beləcə oxucu öz məntiqi, analizi və zəkası sayəsində doğrunun hansı olması qənaətinə gəlir. Bəzən də bu qənaətin yaranması o qədər uzun çəkir ki, bu prosesdə olduqca böyük mübahisələr və səhv anlaşılacaq vəziyyətlər yaranır.

Ənənəvi medianın yeni qolu olan sosial media - şəbəkələr jurnalistikada özünə geniş yer açmağa davam edir. Smartfonlar, planşetlər, kompyuterlər, noutbuklar kimi virtual dünyaya qoşula bilən müxtəlif qurğular sayəsində istənilən adam özünün xəbər platformasını yaradır, informasiya istehsal edir, ötürür və yayır. Bu, bir tərəfdən yaxşıdır, insanlar öz problemlərini daha geniş auditoriyaya çatdırmağa, həllinə daha tez nail ola bilərlər. Bir tərəfdən isə pisdir, əsas olmayan, şayiə, dedi-qodu məlumatlarının ictimai arenaya ayaq açmasına səbəb olur.

Yeni media vasitəsi ilə infor-

masiya kütləyə daha sürətli və daha geniş şəkildə çatırsa da, ənənəvi media konkret auditoriyaya çatmağa imkan verir. Yeni birinin sürətli və geniş məlumat ötürmə üstünlüyü var, lakin dəqiqliyi və etibarlılığı yoxdur, digərinin isə hesablanmış auditoriyaya çatmaq imkanı var, lakin dəqiqliyinə və səhih məlumatlılığına şübhə yoxdur.

Yeni nəsil medianın bizə qazandırdıqları ilə əlimizdən aldığımız arasında hesablama aparsaq itirdiyimizin sayı çox olacaq. O, asılılıq yaradır, yanlış məlumat ötürür, əsilsiz xəbərlər istehsal edir, şəxsi məlumatların təhlükəsizliyini ehtiva edir, peşəkarlığı yoxdur. Bu da təbii ki insanları çaşdırma bilər, səhv yönləndirir. Media savadlılığı olmayan insanlar üçün bu əsl təhlükədir.

Sosial şəbəkələrin hər gün yenisinin həyatımıza soxulması nəinki bizə, hətta uşaqlarımıza da təhlükə yaradır. Xüsusilə pandemiya dövründə uşaqların smartfon asılılığının pik həddə çatması, sosial şəbəkələrə, virtual dünyaya həvəslərinin artması onların media savadlılığının olmasını vacib edir. Əslində media savadlılığına bu gün insanların əksəriyyətinin ehtiyacı var, çünki o oxucunu medianın mənfəi təsirlərindən qoruyur, mediadan təhlükəsiz və şüurlu şəkildə istifadə etməyin yollarını öyrədir. Media savadlılığı insanlara mediadan aldığı məlumatların və təlimatların məqsədini təhlil etmək, onların düzgünlüyünü araşdırmaq bacarığı verir. Hər gün daha çox insanın kibercinayətkarlığın qurbanı olması, fırıldaqçıların toruna düşməsi göstərir ki, bizim cəmiyyətdə

media savadlılığı aşağı səviyyədədir.

Qıssası, kütləvi informasiya vasitələri iki cəbhəyə bölünüb - ənənəvi media və yeni nəsil media. Birincilər peşəkarlardan ibarətdir və etibarlı mənbə vəd edir, ikincilər isə daha çox reyting, baxış, qazanc naminə hər şey uydura biləcək potensiala sahib olanlar. İkisi arasında döyüş gedir, texnologiya və inkişaf ikincilərə daha çox meydan verir, sosial şəbəkələr bu döyüşdə əli güclü olan tərəfdir. Sosial şəbəkələr xəbər istehsalına başladığı vaxtdan bu belədir, vətəndaş jurnalisti-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "fikir, söz və məlumat azadlığının, plüralizmin inkişaf etdirilməsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

kası peşəkar mediadan çox şey oğurladı. Bu, dopinq içib döyüşə çıxmağa bənzəyir, özündə olmayan gücü, etibarını süni şəkildə yaratmaq, sabun köpüyünə bənzər şöhrət əldə etmək, sonda isə zəfərin saxta olmasına şahid olmaq kimi.

Media cəmiyyətin düşüncə və yaşayış tərzinə ciddi təsir göstərə bilər, biz medianın həyatımıza gir-

diyi dövrdən bəri bunu müşahidə edirik. Media cəmiyyətin baxışlarını və davranışlarını formalaşdırmaq gücünə malikdir və çox böyük silahdır. Bu silahdan necə istifadə etmək isə xəbər istehsalçısının peşəkarlığına, xəbər istehlakçısının media savadlılığının ümidinə qalır.

Lalə Mehralı

"Zaminin xəbəri olmadan kreditin verilməsi mümkün deyil"

AYDINLIQ GƏTİRİLDİ

"Zamin mütləq şəkildə kreditin verilməsində iştirak etməlidir. Kredit götürülən zaman zamin göstərilən şəxs mütləq surətdə banka gedib imza atmalıdır. O, gəlirləri ilə bağlı bəyannamə verməli və kreditin sənədləşdirilməsində iştirak etməlidir. Ümumiyyətlə, zaminin xəbəri olmadan kreditin verilməsi mümkün deyil". Bu sözləri SİA-ya danışan iqtisadçı ekspert Elşən Bağırzadə deyib. Ekspert sözügedən şikayətlərin istisna ola biləcəyini söyləyib:

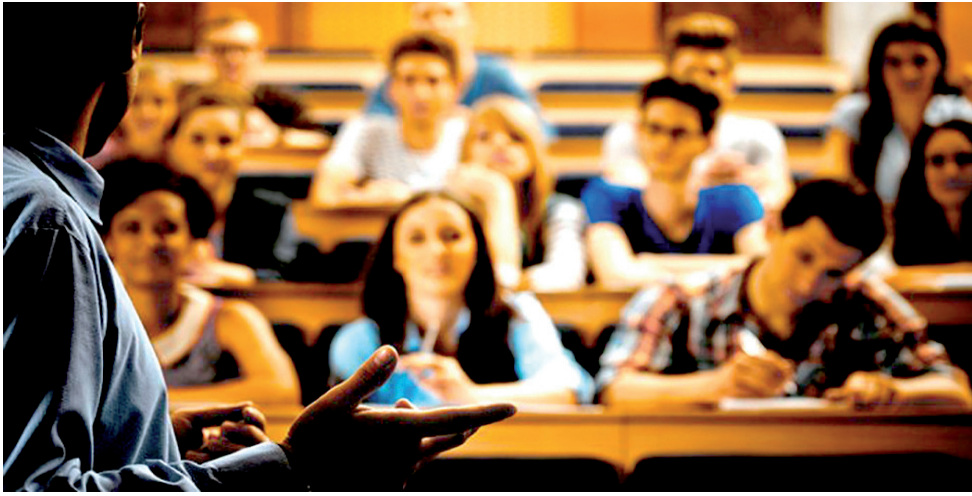
"Bəlkə hansısa bank işçisi öz dostu və ya tanış olduğu üçün xüsusi yanaşaraq bu addımı atıb. Amma belə halların kütləvi şəkildə baş verməsi mümkün deyil. Sadəcə bəzi istisnalar ola bilər.

Üstəlik, zamin məsələsi telefon zəngi ilə də həll olunmur. Bank kredit götürəndən əlavə əlaqə vasitəsi deyil, zamin istəməlidir. Əgər əlaqə vasitəsi istənilsəydi, ailə üzvlərinin və ya qohumlarının nömrələrini verə bilərdilər. Zaminlər isə bank qanunvericiliyinə əsasən mütləq gedib imza atmalıdırlar. Nəzərə almaq lazımdır ki, zaminin məsuliyyəti olur. Yeni şəxsin özünün razılığı olmadan bank onun üzərində məsuliyyət yarada bilməz".

Mütəxəssis bu halda atılacaq addımlar barəsində də danışdı: "Təkcə bank sahəsində deyil, istənilən sahədə kimə zamin qoyulursa, mütləq bundan xəbəri olmalıdır. Çünki bu, mülki hüququn təməl prinsiplərindən biridir. Kiminsə buna göz yumması isə qayda pozuntusudur. Bu isə artıq hüquqi məsələdir. Bununla bağlı ya bank tədbir görməlidir, ya da zamin özü məhkəməyə müraciət etməlidir. Buna uyğun olaraq da mülki qanunvericiliyin pozulmasına görə müvafiq tədbirlər görülməlidir".

Tələbələrin köçürülməsi prosesi başlanır

Qaydalar necədir?

2024-2025-ci tədris ili üçün ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrin iyulun 25-dən köçürülməsi üçün sənəd qəbuluna başlanır. SİA-nın məlumatına görə, köçürülmə prosesində iştirak etmək istəyən tələbələr 25 iyul 11:00-dan 31 iyul 18:00-dək portaldan (portal.edu.az) qeydiyyatdan keçərək "şəxsi kabinet" yaratdıqdan sonra, istifadəçi adı və paroldan istifadə etməklə müvafiq bölməyə daxil olub, köçürülmək üçün elektron müraciət formasını doldurub təsdiq edə bilərlər.

Bildirilib ki, sənəd qəbulu elektron formada təhsil müəssisələri tərəfindən aparılacaq. Ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinin normativ təhsil müddətində (sonuncu tədris ili tələbələri istisna olmaqla) təhsil alan və təhsil aldığı müddət ərzində təhsil proqramı ilə həmin dövr üçün müəyyən

olunmuş kreditlərin ən azı ikidə bir hissəsini toplamış tələbələr köçürülmə prosesində iştirak edə bilərlər.

Köçürülmə üçün Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən keçirilən qəbul imtahanlarında tələbənin topladığı bal, qəbul olduğu ildə köçürülmək istədiyi təhsil müəssisəsində müvafiq ixtisas üzrə minimal keçid balından az olmamalıdır. Həmçinin tələbənin qəbul olduğu və köçürülmək istədiyi ixtisaslar Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən müəyyən edilmiş eyni ixtisas qrupu daxilində olmalıdır.

Qaydalara əsasən, xarici ölkələrin akkreditə olunmayan təhsil müəssisələri tələbələrinin və digər ölkələrdə qiyabi təhsil alanların köçürülməsinə icazə verilmir. Bununla yanaşı, tələbənin təhsil aldığı ali təhsil müəssisəsinin dünyanın ən yaxşı ali təhsil müəssisələrinin reyting siyahısında olması və tələbənin beynəlxalq səviyyəli imtahanlarda əldə etdiyi nəticələr nəzərə alınan göstəricilər sırasındadır.

Qadın sürücülər bu işin öhdəsindən necə gəlirlər?

“Dünya statistikasında qadınların sürücülüyü, sürücülüyü mənimsəməsi ilə bağlı fikirlər birmənalı deyil”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Aslan Əsədov deyib.

O bildirib ki, yeni sürücünün ümumi, istər formal, istər qanuni olaraq onun sürmə qaydaları, qanunları mənimsəməsi, özünəməxsus fikir və münasibəti heç də cəmiyyət tərəfindən birmənalı qarşılanmır: "Çünki bizdə Sovet psixologiyasından qalıb ki, xanımlar nəqliyyat vasitəsindən uzaq olmalıdır. Amma buna baxmayaraq bizim trolleybus, tramvay, avtobus sürən xanımlarımız olub. Bu da bir tarixi göstəricidir. Qaldı ki 5 qadından 3-nün sürücü olmasına, bu, təbii ki, belədir.

Hər bir şəxs sürücülük vəsiqəsini aldıqdan etibarən yol hərəkətinin iştirakçısıdır. Birmənalı olaraq o, yol hərəkətinin təşkilinə borcludur. Yəni borcludur ki, yol hərəkəti təhlükəsiz, rahat olsun. Ona görə də istər bəylər, istər xanımlara

MÜNASİBƏT

müəyyən fərqli prizmadan yanaşılır. Ondanda əlavə kimliyindən asılı olmayaraq hər kəs yol hərəkəti haqqında qanunun müddəalarını doğru, dürüst bilməlidir. Xanımlara nisbətən kişilərdə manevretmə qabiliyyəti, daha riskli vəziyyətlərə daxil olmaq, risklərdən çıxmaq müşahidə olunur. Düzdür, xanım sürücülər arasında da bu tendensiya var, amma elə güclü deyil. Daha çox riskli və manevrlər etmə, manevrlərə daxil olma da kişilərdə müşahidə olunur".

Söylü Ağazadə

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseyinov – 0124349301, 0505357898
8. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

Diqqət: Kiberhücumlardan qorunmaq üçün bunlara diqqət edin!

“Azərbaycanda informasiya təhlükəsizliyi üzrə koordinasiya komissiyası fəaliyyətə başlayandan sonra ölkədə ciddi dəyişikliklər baş verdi və bu sahədə ciddi inkişaf oldu. Ölkə səviyyəsində Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi gördüyü müxtəlif tədbirlər var.

Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti dövlət orqanlarının təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlərdə çox yaxından iştirak edir. 2022-ci ildə yaranmış Azərbaycan kibertəhlükəsizlik təşkilatları assosiasiyası artıq ciddi maarifləndirici tədbirlər görür. Assosiasiya müxtəlif tədbirlər keçirərək, həm məktəblərdə, həm də universitetlərdə maarifləndirmə işləri aparır". Bu sözləri SİA-ya danışan İT üzrə mühəndis-ekspert Bəhruz Əliyev deyib.

Onun sözlərinə görə, son illərdə yaranmış Azərbaycan kibertəhlükəsizlik təşkilatları assosiasiyası var: "Bu assosiasiya müxtəlif tədbirlər keçirərək, həm məktəblərdə, həm də universitetlərdə bu mövzuda ciddi maarifləndirmə işləri aparılır. Qanunvericiliyin beynəlxalq təcrübəyə uyğun olaraq təkmilləşdirilməsi ilə bağlı layihələr həyata keçirilir. Azərbaycanın informasiya və kibertəhlükəsizlik üzrə milli strategiya layihəsi hazırlanıb. Eyni zamanda bu yaxınlarda Nazirlər Kabineti Kritik İnformasiya İnfrastrukturunu barədə qərar qəbul etdi. Bununla yanaşı universitetlərdə kibertəhlükəsizlik üzrə yeni ixtisaslar yarandı və gənclərin də bu sahəyə ciddi marağı var".

"Bizim hər birimiz mütəlak mənada məlumatlı olmağa çalışmalıyıq. Vətəndaşlar kibertəhlükəsizlik üzrə aktual təhdidlər və onlardan qorunmaq üsulları barədə daimi olaraq biliklərini yeniləməlidir. Azərbaycanda cəmiyyətin kibertəhlükəsizlik üzrə maarifləndirilməsi və aktual kibertəhdidlərlə bağlı məlumatlandırılması ilə bağlı səlahiyyətli qurum RİNN yanında Elektron Təhlükəsizlik Xidmətidir. Eyni zamanda Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin saytında ciddi maarifləndirici məlumatlar mövcuddur və istəyənlər

bu məlumatlardan ciddi formada yararlanı bilər. Bu qurum mütəmadi olaraq öz sosial şəbəkə hesablarında cəmiyyət üçün faydalı məlumatlar paylaşır. Vətəndaşlar bu kanalları izləməklə kiberhücumlardan qoruna bilərlər", - deyə ekspert bildirib.

**Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev**

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3200